

Preduzeće za reviziju i konsalting, Petra Preradovića 21, 78000 Banja Luka
Tel/faks:+387 51 348 480, 348 490
e-mail: vral@inecco.net

ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ

**НАРУЧИЛАЦ:
ДРУШТВО ЗА ОСИГУРАЊЕ
„КОСИГ ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ“ а.д.
Бања Лука**

Бања Лука, април 2009.

САДРЖАЈ:

	Страна
МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА	
КОРИГОВАНИ ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ ЗА ПЕРИОД КОЈИ СЕ ЗАВРШАВА 31.ДЕЦЕМБРА 2008. ГОДИНЕ	
- Биланс успјеха – Кориговани	1
- Биланс стања – Кориговани	2
- Извјештај о промјенама на капиталу – Кориговани	3
- Биланс токова готовине – Кориговани	4
Напомене уз Кориговане Финансијске извјештаје	5 - 42

Preduzeće za reviziju i konsalting, Petra Preradovića 21, 78000 Banja Luka
Tel/faks:+387 51 348 480, 348 490
e-mail: vral@inecco.net

МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Управном одбору и акционарима "Косиг Дунав осигурања" а.д., Бања Лука

Обавили смо ревизију приложених коригованих финансијских извјештаја Акционарског друштва за осигурање "Косиг Дунав осигурање" а.д., Бања Лука (у даљем тексту "Друштво"), који обухватају кориговани Биланс стања на дан 31. децембра 2008. године, и одговарајући кориговани Биланс успеха, кориговани Извјештај о промјенама у капиталу и кориговани Биланс токова готовине, за годину која се завршава на тај дан, као и преглед значајних рачуноводствених политика и напомене уз кориговане финансијске извјештаје.

Претходна ревизија

Независну ревизију финансијских извјештаја Друштва за 2007. годину је извршио независни ревизор ВРАЛАУДИТ d.o.o. Бања Лука, који је том приликом изразио позитивно мишљење са резервом.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Руководство је одговорно за састављање и објективну презентацију финансијских извјештаја у складу са рачуноводственим прописима Републике Српске. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за састављање и објективну презентацију финансијских извјештаја који не садрже погрешне информације од материјалног значаја, настале усљед криминалне радње или грешке; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика, као и коришћење најбољих могућих рачуноводствених процјена.

Одговорност ревизора

Наша одговорност је да изразимо мишљење о приложеним финансијским извјештајима на основу обављене ревизије. Ревизију смо обавили у складу са Међународним стандардима ревизије, Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске, Правилником о ревизији финансијских извјештаја у Републици Српској и Правилником о садржају извјештаја независног ревизора о обављеној ревизији финансијских и других извјештаја друштава за осигурање. Ови стандарди налажу усаглашеност са етичким принципима и да ревизију планирамо и обавимо на начин који омогућава да се, у разумној мјери, увјеримо да финансијски извјештаји не садрже погрешне информације од материјалног значаја.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа износима и информацијама објелодањеним у финансијским извјештајима. Одабрани поступци су засновани на просуђивању ревизора, укључујући процјену ризика материјално значајних грешака садржаних у финансијским извјештајима. Приликом процјене ових ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за састављање и објективну презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања најбољих могућих ревизорских процедура, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерних контрола правног лица. Ревизија, такође, укључује оцјену примјењених рачуноводствених политика и вредновање значајних процјена које је извршило руководство, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили и ревизорски поступци које смо провели довољни и одговарајући и да обезбјеђују солидну основу за изражавање нашег мишљења.

Мишљење

По нашем мишљењу, приложени кориговани финансијски извјештаји дају објективан и истинит приказ финансијског положаја Друштва за осигурање "Косиг Дунав осигурање" а.д., Бања Лука на дан 31. децембра 2008. године, резултате његовог пословања, промјене у капиталу и токовима готовине за годину која се завршава на тај дан, у складу са Рачуноводственим стандардима и прописима Републике Српске.

По нашем мишљењу, подаци у приложеним коригованим финансијским извјештајима Друштва су довољно поуздани и могу послужити као основ за обрачунавање и исказивање позиција за које овлашћени актуар даје своје мишљење.

Не изражавајући било какве резерве на дато мишљење, скрећемо пажњу на сљедећа питања:

- a) Током ревизије смо утврдили да су износи премија утврђени на основу разврставања возила у премијске групе, односно премијске разреде у складу са Тарифом премија за осигурање власника, односно корисника моторних и прикључних возила од одговорности за штете причињене трећим лицима које је донио Управни одбор Друштва, а потврдио овлашћени актуар мр. Мирко Каплановић.

За све осигуранике је примјењен бонус у износу од 50% износа бруто премије, односно све уговорене полисе су разврстане у премијски разред Р-50.

Према нашим сазнањима и из разговора са руководством и актуаром Друштва, овакав приступ одобравању бонуса је уобичајена пословна пракса у свим друштвима за осигурања у РС, иако иста није у сагласности са Уредбом о јединственим премијским стопама и заједничкој тарифи за осигурање власника или корисника моторних возила од аутоодговорности. Основни разлог непридржавња одредаба Уредбе је понашање конкуренције на тржишту, али и немогућност провођења члана 9. Уредбе због непостојања потпуних информација на основу којих би се могли обрачунати адекватни бонуси. Наиме, Друштву до 15.октобра 2008.године нису доступни подаци о штетама које су осигураници имали код других Друштава за осигурања у моменту закључења Уговора о осигурања код овог Друштва.

Друштво не обезбјеђује потребне информација на основу којих би се могао квантификовати износ бонуса и малуса усљед непридржавања одредаба Уредбе о јединственим премијским стопама и заједничкој тарифи за осигурање власника или корисника моторних возила од аутоодговорности до 15.октобра 2008.године које се односе на правила одобравања бонуса и малуса.

- б) Током ревизије се нисмо могли увјерити у структуру обрачунатих и исплаћених провизија посредницима у осугурању јер различита политика вредновања, класификације и презентације трошкова у билансу успјеха по филијалама друштва, као и недефинисан приступ вредновању бруто износа појединих врста трошкова, не омогућава јасно и недвосмислено утврђивање висине и структуре појединих врста расхода.

Поред претходног, током ревизије се нисмо могли увјерити у износ обрачунатих и исплаћених провизија које се односе искључиво на аутоодговорност, јер у аналитичким евиденцијама Друштва нису обезбјеђени потребни подаци.

- в) Током ревизије се нисмо могли увјерити у структуру и усклађеност салда временских разграничења трошкова са чланом 3. Правилника о техничким резервама, јер Друштво нема праксу да сачињава евиденције о структури салда на основу којих се може утврдити који дијелови појединих трошкова су разграничени

- г) Током ревизије се нисмо увјерили у чињеницу да је Друштво извршило обрачун и укалкулисавање разлике садашње вриједности акумулираних права запослених за отпремнине за одлазак у пензију за 2008. годину, како се то захтијева по МРС 19 “Примања запослених”.

Бања Лука, април 2009. године

ВРАЛАУДИТ д.о.о.

Зоран Благојевић, Овлашћени ревизор

**КОСИГ ДУНАВ
ОСИГУРАЊЕ**

**КОРИГОВАНИ ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ
за период који се завршава 31. децембра 2008. године**

Бања Лука, април 2009. године

БИЛАНС УСПЈЕХА – КОРИГОВАНИ
За период који се завршава 31. децембра 2008. године

(у КМ)

<i>Опис</i>	<i>Напомена</i>	2008.	2007.
ТЕХНИЧКИ БИЛАНС			
Фактурисана премија осигурања и саосигурања	4.1.	20.993.953	19.281.956
Промјене преносне премије		-1.335.985	-3.815.195
Приходи од премија осигурања и саосигурања		19.657.968	15.466.761
Ликвидиране штете из осигурања и саосигурања	4.2.	-7.590.222	-5.372.899
Промјене у резервама за неисплаћене штете	4.2.	-2.568.454	-2.763.574
Бруто расходи из исплате штета	4.2.	-710.139	
Накнаде штета из осигурања и саосигурања		-10.868.815	-8.136.473
Остале техничке резерве	4.3.	2.761.777	2.347.659
Трошкови поврата премија		-152.703	-
Провизија	4.4.	-1.198.107	-1.430.775
Остали трошкови спровођења осигурања	4.5.	-9.740.449	-9.558.673
Остали технички приходи	4.6.	432.760	968.236
Остали технички расходи	4.7.	-1.778.829	-250.135
Бруто технички резултат		-886.398	-593.400
Расходи по основу премије реосигурања и ретроцесија	4.8.	-478.278	-403.153
Приходи од учешћа у накнади штета реосигурања и ретроцесија	4.8.	-	8.166
Технички резултат		-1.364.676	-988.387
НЕТЕХНИЧКИ БИЛАНС			
Финансијски приходи	4.9.	227.326	60.288
Финансијски расходи	4.9.	-165.511	-48.332
Добит на основу продаје сталне имовине		-	914
Губитак по основу продаје сталне имовине		-	-11.251
Резултат финансирања и реализације инвестиција		61.815	1.619
Резултат редовне активности		-1.302.861	-986.768
Остали нетехнички приходи	4.10.	361.532	1.847.329
Остали нетехнички расходи	4.10.	-184.875	
БРУТО РЕЗУЛТАТ	4.11.	-1.126.203	860.561
ТЕКУЋИ И ОДЛОЖЕНИ ПОРЕЗ НА ДОБИТ	4.11.	-101.479	-122.931
НЕТО ДОБИТАК/ГУБИТАК	4.11.	-1.227.682	737.630

Напомене на следећим странама чине саставни
дио ових финансијских извјештаја.

БИЛАНС СТАЊА – КОРИГОВАНИ

На дан 31. децембра 2008. године

(у КМ)

<i>Опис</i>	<i>Напомена</i>	<i>31.12.2008.</i>	<i>31.12.2007.</i>
АКТИВА			
Основна средства и нематеријална улагања	4.12.	10.046.686	9.904.532
Улагања у повезана, придружена и остала лица	4.13.	1.000.807	1.118.438
Улагања у некретнине	4.14.	1.229.229	-
Материјал		362	699
Готовина на рачунима и у благајни	4.15.	851.413	4.492.714
Потраживања по основу премије неживотних осигурања	4.16.	4.142.935	3.664.194
Остала потраживања и краткорочни пласмани	4.17.	6.201.414	1.338.490
Активна временска разграничења	4.18.	3.570.530	2.671.002
УКУПНО АКТИВА		27.043.377	23.190.069
ПАСИВА			
Акцијски капитал	4.19.	8.388.600	5.728.600
Ревалоризационе резерве	4.19.	535.647	-
Законске резерве	4.19.	2.991.192	2.253.564
Нераспоређени добитак текуће године	4.19.	0	737.630
Губитак текуће године	4.19.	-1.227.682	0
Дугорочна резервисања	4.20.	139.233	500.270
Дугорочне обавезе	4.21.	2.463	10.289
Добављачи	4.22.	738.924	378.416
Остале обавезе из пословања	4.22.	225.752	122.931
Обавезе по премијама реосигурања неживотних осигурања	4.23.	476.330	194.732
Обавезе за зараде, порезе, доприносе и друге обавезе	4.24.	361.871	348.524
Пасивна временска разграничења		1.764	-
Резервисања за преносне премије неживотно осигурање	4.25.	10.082.485	8.768.906
Резервисања за штете неживотног осигурања	4.26.	4.130.848	4.072.468
Остала краткорочна резервисања	4.27.	195.949	73.739
УКУПНО ПАСИВА		27.043.377	23.190.069

Напомене на следећим странама чине саставни
дио ових финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА У КАПИТАЛУ – КОРИГОВАНИ
 За период који се завршава на дан 31. децембра 2008. године

(у КМ)

	<i>Основни капитал</i>	<i>Емисиона премија</i>	<i>Ревалоризационе резерве</i>	<i>Пренесене резерве (курсне разлике)</i>	<i>Законске, статутарне и друге резерве</i>	<i>Акумулис. нераспо-ређени добитак/непокривен и губитак</i>	<i>Укупно</i>
Стање на дан 31.12.2006.	4.753.300	-	-		2.231.138	997.725	7.982.163
Нето добитак / губитак периода исказан у билансу успјеха						737.630	737.630
Расподјела добити	475.300				524.425	(997.725)	
Емисија акционарског капитала и други видови повећања или смањење основног капитала	500.000				(500.000)		
Стање на дан 31.12.2007.год.	5.728.600				2.253.562	737.630	8.719.794
Ефекти промјена у рачунов. полит.							
Ефекти иправке основних грешака							
Поново исказано стање на дан 31.12. 2007. год./01.01.2008. год	5.728.600				2.253.562	737.630	8.719.794
Ефекти ревалоризације материјалних и немат. Средства			535.647				535.647
Нето добитак / губитак периода исказан у билансу успјеха						-1.227.682	-1.227.682
Расподјела добити					737.630	(737.630)	
Емисија акционарског капитала и други видови повећања или смањење основног капитала	2.660.000						2.660.000
Стање на дан 31.12.2008.год.	8.388.600		535.647		2.991.192	(1.227.682)	10.687.757

Напомене на сљедећим странама чине саставни
 дио ових финансијских извјештаја.

БИЛАНС ТОКОВА ГОТОВИНЕ – КОРИГОВАНИ

За период који се завршава 31. децембра 2008. године

(у КМ)

<i>Опис</i>	<i>2008.</i>	<i>2007.</i>
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ		
Приливи од премије осигурања, саосигурања и примљени аванси	19.642.235	17.933.258
Остали приливи из пословних активности	227.321	2.958.645
Одливи по основу накнаде штета из осигурања и удјела у штетама из саосигурања	(7.752.453)	(5.955.471)
Одливи по основу премија саосигурања и реосигурања	(529.007)	(722.835)
Одливи по основу плаћања запосленим	(4.105.252)	(4.291.386)
Одливи по основу трошкова спровођења осигурања	(6.958.481)	(4.248.729)
Одливи по основу камата	(22.388)	(48.332)
Одливи по основу пореза из резултата	(133.834)	(169.400)
Остали одливи из пословних активности	(236.936)	(2.150.773)
Нето прилив (одлив) готовине из пословних активности	131.205	3.304.977
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА		
Приливи на основу краткорочних финансиј. пласмана	-	979.920
Приливи од продаје немат. улагања и осн. средстава	-	19.353
Приливи на основу осталих дугор. финансиј. пласмана	-	355.073
Приливи од камата	217.057	60.288
Остали приливи из активности инвестирања	-	22.940
Одливи на основу краткорочних финансиј. пласмана	(4.795.700)	-
Одливи на основу набавке нематеријалних улагања и основних средстава	(1.093.086)	(1.278.364)
Одливи на основу осталих дугорочних финансијских пласмана	-	(128.705)
Остали одливи из активности инвестирања	760.777	-
Нето прилив (одлив) готовине из активности инвестирања	(6.432.506)	30.505
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА		
Приливи по основу увећања капитала	2.660.000	-
Одливи на основу дугорочних финансијских обавеза	-	(31.301)
Одливи на основу финансијског лизинга	-	(57.298)
Нето прилив (одлив) готовине из актив. финансирања	2.660.000	(88.599)
УКУПНИ НЕТО ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ	22.746.613	22.329.477
УКУПНИ НЕТО ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ	26.387.914	19.082.594
НЕТО ПРИЛИВ (ОДЛИВ) ГОТОВИНЕ	(3.641.301)	3.246.883
ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ	4.492.714	1.246.435
ПОЗИТИВНЕ (НЕГАТИВНЕ) КУРСНЕ РАЗЛИКЕ	-	(604)
ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	851.413	4.492.714

Напомене на следећим странама чине саставни
дио ових финансијских извјештаја.

1. ОСНИВАЊЕ И ДЈЕЛАТНОСТ

Акционарско друштво за осигурање "Косиг Дунав осигурање" Бања Лука (у даљем тексту "Друштво") основано је као дионичко друштво за обављање послова осигурања имовине и лица "Косиг" д.д. Бања Лука 18. децембра 1991. године.

Након Одлуке о измјенама и допунама Статута "Косиг" д.д., Бања Лука број 01-444-5/98 од 5. марта 1998. године, Друштво послује као Дионичко друштво за осигурање "Косиг Дунав осигурање" д.д., Бања Лука за обављање послова осигурања имовине и лица. У складу са прописима који се примјењују на територији Републике Српске, Друштво је дужно да послује на принципима сталности, ликвидности, сигурности и рентабилности, ради остваривања добити.

На основу Рјешења Министарства финансија Републике Српске о издавању дозволе за рад број 04-3597/08 од 05. јуна 2002. године о организовању Друштва, у складу са Законом о осигурању имовине и лица, Друштво мијења назив у Акционарско друштво за осигурање "Косиг Дунав осигурање" Бања Лука. Промјена назива Друштва уписана је у регистар Основног суда Рјешењем број У/І-1603/2002 од 07. октобра 2002. године.

Дјелатност Друштва је осигурање имовине и лица и остали послови осигурања.

Такође, Друштво се бави пласманом слободних средстава осигурања у складу са Законом о осигурању имовине и лица.

У току 2008. године, извршене су двије промјене уписа у судски регистар и то:

Упис повећања основног капитала, 27.03.2008. године и

Промјена лица овлаштеног за заступање, 10.12.2008. године.

Управни одбор Друштва, на дан 31.12.2008. године сачињавају:

1. Мирко Петровић, председник;
2. Славица Зец, члан;
3. Небојша Дмитровић, члан;
4. Драган Бојић, члан.

Надзорни одбор Друштва на дан 31.12.2008 сачињавају:

1. Радица Рубежић, председник;
2. Ивана Ђурић, члан;
3. Ивана Комненовић, члан;
4. Дубравко Посавец, члан.

Управни одбор Друштва је на сједници одржаној 15.11.2008. године донио Одлуку о разрјешењу директора Друштва Жарка Поповића и Одлуку о именовању директора Друштва, Грује Комљеновића.

Актуар Друштва је Мр Стјепан Кежић

Интерни ревизор Друштва, до септембра 2008. године, био је Ратко Раца. Од септембра 2008, интерни ревизор је Раденко Котур.

На дан 31. децембра 2008. године, Друштво је обављало послове осигурања преко Дирекције у Бањој Луци и 9 филијала (Бања Лука, Градишка, Бијељина, Брод, Требиње, Мркоњић Град, Приједор, Фоча и Тузла).

Поред обављања послова у просторијама у власништву, Друштво обавља послове осигурања и у изнајмљеним пословим просторима:

<i>Редни Број</i>	<i>Назив и адреса која је предмет закупа</i>	<i>Назив и име Закупаоца</i>	<i>ЈИБ или матични број</i>	<i>Годишњи износ закупа</i>
1	Гацко, ул. Немањина 1	АД УИТ Гацко	401386410002	7.816,00
2	Билећа	Зрак	18950360000	40.702,00
3	Невесиње, ул. Гвозд бб	МДМ доо Невесиње	440139940006	9.828,00
4	Требиње, ул. Краља Петра I Ослободиоца	АД Травунија, Требиње	401369240004	19.020,00
5	Бутрекс-ов киоск, Гранични прелаз Клобук	Бутрекс доо Требиње	401340930001	1.287,00
6	Дервента, ул. Краља Петра I Ослободиоца	Башић Немања, Дервента	2003957121582	4.800,00
7	Модрича, ул. Светосавска бб	Аврић Милан, Модрича	1802955123002	4.200,00
8	Бијељина, ул. Р. Бањичица 69	33 Међашанка	4401806990000	120,00
9	Брчко, Циглане	Љубојевић Милан	2102923181800	1.200,00
10	Лопаре	Стојишић Милан	2408958182291	2.800,00
11	Јања, ул. Карађорђева 120	Југовић Жељко	2207976182864	3.000,00
12	Шамац, ул. Цара Душана 76	Марковић Лазар	1511952121268	2.400,00
13	Брчко, ул. Светог Саве бб	Гаврић Теодор	2007957181505	2.400,00
14	Зворник, Брањево	Кајтез Весна	2912980195003	2.400,00
15	Братунац, ул. Гаврила Принципа 17	Стевановић Зоран	1012954181350	3.100,00
16	Бања Лука, ул. В. Маслеше 28	Булић Драган	412946100001	75.465,00
17	Бања Лука, ул. Солунска	AI - Tawil Enisa	309951105008	18.000,00
18	Бања Лука, ул. Фрање Јукића	Видовић Јово	1208953100006	440,00
19	Бања Лука	Пухалац Зоран	1011980103027	45.703,90
20	Бања Лука	Ауто – Школа	110018970000	3.923,00
21	Бања Лука	Чајавец	13888780000	15.099,00
22	Бања Лука	Острог	19214520000	34.005,00
23	Бања Лука	ТАМ сервис	10670520000	8.517,84
24	Бања Лука	Аутопревоз	11500650000	5.976,00
25	Бања Лука	Ауто Центар	19460130000	25.740,00
26	Котор Варош	Тепић Сњежана	1606962107736	7.800,00
27	Прњавор	Модић Ранко	1706959103554	11.736,00
28	Добој	Агенција за осигурање	910700140000	12.478,00
29	Добој	Аутокомерц ОДП	13260580000	15.352,26
30	Осјечани Горњи	Татић пп	12867730000	7.020,00
31	Челинац	25.nov	10505160000	20.725,00
32	М. Град, ул. Карађорђева 2	Удружење пензионера	4401198410003	6.000,00
33	Шипово, ул. Николе Тесле 2	Видовић Петар	204966104303	2.400,00
34	Градишка	Аутопревоз	11905470000	670,00
35	Градишка	ВС Трејд	17638140000	1.712,00
36	Козарска Дубица	Дошлић	14606330000	29.110,00
37	Фоча, ул. Војда Карађорђа 16	Нова Банка АД, фоча	17533120000	1.000,00
38	Фоча, ул. Стојана Ковачевића 7	Апиф пословница Фоча	19416400000	540,00
39	Фоча, ул. Петра Бојевића бб	Скакавац Неђо	1912939131534	600,00
40	Фоча, ул. Светосавска бб	Голијанин Александар	504967131537	1.925,00
41	Фоча, ул. Браће Југовића бб	Аутокомерц доо	10315620000	14.169,80
42	И. Сарајево, ул. Меше Селимовића	ПЈ Привредник	10598740010	2.293,20
43	Пале	Јахорина	17559270000	4.563,00

44	Пале, ул. Романијска 5	Васић Горан	1304969172170	5.400,00
45	Чајниче, ул. Краља Петра I Ослободиоца бб	Миловановић Недељко	205971131188	2.400,00
46	Вишеград, ул. Цара Лазара 2	Романо Букица	3012924138644	3.720,00
47	Вишеград, ул. Вардиште бб	Ракић Жељко	201985790049	3.600,00
48	Калиновик, ул. Градина бб	Мандић Драган	1705951193035	2.400,00
49	Рогатица, ул. Српске слоге 203	Пушоња Драгица	1004957176509	2.700,00
50	Рудо, ул. Увац бб	Новаковић Драган	404966133108	320,00
51	Соколац, ул. Краља Петра бб	Симић Јордан	103967173235	3.600,00

Друштво је на дан 31. децембра 2007. године запошљавало 184 радника, а на дан 31.12.2008. године 193 радника. Од тог броја, на пословима осигурања и штета је запослено 126 радника.

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД

2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извјештаја

На основу одредби Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске (“Службени гласник РС”, број 67/05), сва правна лица са сједиштем у Републици Српској су у обавези да, у потпуности, примјењују Међународне рачуноводствене стандарде (МРС), односно Међународне стандарде финансијског извјештавања (МСФИ), који су били у примјени на дан 31. децембра 2005. године, Међународне стандарде ревизије (МСР), Кодекс етике за професионалне рачуновође и пратећа упутства, објашњења и смјернице које доноси Међународна федерација рачуновођа (IFAC), на финансијске извјештаје за периоде који почињу 1. јануара 2006. године или касније.

Финансијски извјештаји Друштва су приказани у формату прописаним Правилницима о обрасцу и садржини позиција у обрасцима Биланс токова готовине, Биланс стања и Биланс успјеха и Правилником о примјени контног оквира за друштва за осигурање (“Службени гласник РС”, број 113/07).

Износи у финансијским извјештајима су изражени у Конвертибилним маркама (КМ). Конвертибилна марка представља званичну извјештајну валуту у Републици Српској.

Финансијски извјештаји су састављени за годину која се завршава на дан 31.12.2008. године.

Упоредне податке представљају ревидирани финансијски извјештаји, за период који се завршио 31.12.2007. године.

Током израде финансијских извјештаја за период који се завршава на дан 31.12.2008.године извршена су одређене измјене у класификацији појединих билансних позиција ради јасније презентације упоредних података у складу са Правилником о примјени контног оквира за друштва за осигурање (“Службени гласник РС”, број 113/07).

2.2. Коришћење процјењивања

Презентација финансијских извјештаја захтијева од руководства коришћење најбољих могућих процјена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентоване вриједности средстава и обавеза и објелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извјештаја, као и прихода и расхода у току извјештајног периода. Ове процјене и претпоставке су засноване на информацијама расположивим на дан састављања финансијских извјештаја, а будући стварни резултати могу да се разликују од процијењених износа.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

3.1. Приходи од премија

Приходи од премије осигурања представљају фактурисане износе премије у текућем обрачунском периоду, увећане за преносне премије на почетку године и умањене за преносне премије, обрачунате на крају обрачунског периода. Приходи од премије осигурања се уносе у укупан приход у складу са роковима и периодима покривања ризика из одговарајућих уговора о осигурању.

Преносна премија (резерва за незарађене премије) се обезбјеђује да би се обухватили дијелови фактурисаних премија, који се односе на приходе наредних обрачунских периода. Преносна премија се обрачунава методом "pro rata temporis" на фактурисану техничку премију осигурања. Преносна премија се не обрачунава у случајевима када се фактурисање премије врши на мјесечној основи.

3.2. Приходи по основу камата

Приходи по основу камата на пласмане се евидентирају у обрачунском периоду у коме су настали.

3.3. Резервисања средстава за настале пријављене, а неликвидиране штете

Резервисања средстава за настале пријављене, а неликвидиране штете врше се на основу процјене износа сваке појединачне штете, осим за штете за које, на основу расположиве документације, није могуће извршити такву процјену, а за које се резервација средстава врши на основу просјечне ликвидираних штете у односној врсти осигурања.

Штете у спору резервишу се у износу за који се очекује да би могао бити утврђен од стране суда.

3.4. Резервисања за настале а непријављене штете

Резервисања средстава за настале, а непријављене штете врше се примјеном просјечног годишњег коефицијента на износ ликвидираних и резервисаних штета (по одбитку учешћа реосигурача), за годину за коју се састављају финансијски извјештаји. Коефицијент се утврђује тако што се износ насталих штета, пријављених у години за коју се утврђује коефицијент, подијели укупним износом пријављених (ликвидираних и резервисаних) штета у тој години. Коефицијент се израчунава посебно за сваку врсту осигурања, у складу са упутствима и обрачуном сачињеним од стране актуара Друштва.

3.5. Трошкови текућег одржавања и оправки

Трошкови текућег одржавања и оправки основних средстава и нематеријалних улагања исказани су у билансу успјеха у стварно насталом износу.

3.6. Прерачунавање девизних износа

Пословне промјене настале у иностраној валути су прерачунате у конвертибилне марке по званичном курсу који је важио на дан пословне промјене.

Средства и обавезе исказане у иностраној валути на дан биланса стања, прерачунати су у конвертибилне марке по званичном курсу који је важио на тај дан.

Нето позитивне или негативне курсне разлике настале приликом пословних трансакција у иностраној валути и приликом прерачуна позиција биланса стања исказаних у иностраној валути књижене су у корист или на терет биланса успјеха, као добици или губици по основу курсних разлика.

3.7. Нематеријална улагања

Нематеријална улагања представљају улагања Друштва по основу уговора са правним лицима о пословно – техничкој сарадњи. Предмет уговора су заједничка улагања у модернизацију и изградњу грађевинских објеката, или набавка опреме.

Уговори се потписују на период од 5 до 10 година, у коме се улагања амортизују.

3.8. Основна средства

Некретнине се вреднују по процијењеној тржишној вриједности од стране овлашћених судских процјенитеља.

Новонабављена основна средства исказују се по набавној вриједности.

Набавну вриједност чини вриједност по фактури добављача, укључујући царине, порезе који се не могу рефундирати и све друге трошкове довођења средства у стање функционалне приправности, умањена за све примљене попусте и/или рабате.

Под основним средствима сматрају се она средства чији је очекивани корисни вијек употребе дужи од једне године.

Добици или губици који се јављају приликом расхоровања или продаје основних средства, исказују се у билансу успјеха као дио осталих пословних прихода или осталих пословних расхода.

Адаптације, обнављања и поправки које продужавају вијек кориштења средства, увећавају вриједност основног средства. Оправке и одржавања се књиже на терет текућег обрачунског периода и приказују као трошкови пословања.

3.9. Амортизација

Амортизација основних средстава обрачунавала се по стопама, које су одређене тако да се неотписана вриједност основних средстава амортизује у једнаким годишњим износима у току предвиђеног корисног вијека трајања. Амортизација се обрачунава на основуцу коју чини неотписана вриједност на почетку године као и на основна средства стављена у употребу током године.

Процијењени корисни вијек употребе појединих група основних средстава, који је служио као основа за обрачун амортизације и примијењене стопе су сљедеће:

Главне групе основних средства	Корисни вијек (година)	Стопа (%)
Компјутери	5	20%
Канцеларијски намјештај	8-10	10,00% - 12,50%
Расхладни уређаји	8-6	12,50% - 16,50%
Аутомобили	6.45	15,50%
Уређаји за мјерење	7	14,30%
Грађевински објекти	25-77	1,30% - 4%

3.10. Обезвређење вриједности имовине

На дан биланса стања, руководство Друштва анализира вриједности нематеријалних улагања и основних средстава приказане у финансијским извјештајима. Уколико постоји индикација да за неко нематеријално улагање, односно основно средство, постоји обезвређење, надокнадиви износ те имовине се процјењује како би се утврдио износ обезвређења. Уколико је надокнадиви износ неког средства процијењен као нижи од вриједности исказане у финансијским извјештајима, вриједност средства исказаног у финансијским извјештајима се смањује до своје надокнадиве вриједности.

Обезвређење се признаје као трошак текућег периода и евидентира у оквиру осталих пословних расхода.

Ако се касније поништи обезвређење, вриједност средства приказана у финансијским извјештајима се повећава до промијењене процјене надокнадивог износа, али тако да повећана вриједност приказана у финансијским извјештајима не прелази износ који би био приказан да се у протеклим годинама није рачунало обезвређење. Поништење обезвређења се рачуна као приход текућег периода.

3.11. Дугорочни финансијски пласмани

У оквиру дугорочних финансијских пласмана исказују се учешћа у капиталу осталих правних лица, као и пласмани средстава уплаћених за формирање средстава Резервног фонда Бироа зелене карте у Босни и Херцеговини.

Дугорочни финансијски пласмани се исказују по тржишној вриједности на дан биланса стања.

3.12. Потраживања за премије

Потраживања за премије обухватају потраживања за премију и учешћа у накнадама штета у земљи и иностранству.

Уколико постоји вјероватноћа да Друштво неће бити у стању да наплати све доспјеле износе према уговореним условима, руководство процјењује износ исправке вриједности којом се потраживање своди на реалну вриједност, терећењем осталих расхода.

3.13. Готовински еквиваленти и готовина

Готовински еквиваленти и готовина укључују готовину у благајни, депозите код комерцијалних банака, као и високо ликвидна средства која се могу брзо конвертовати у познате износе готовине, уз безначајан ризик од промјене вриједности.

3.14. Издвојена средства за превентиву

Издвојена средства за превентиву образују се издвајањем у висини од 1 % из бруто премија обавезних и 1,50 % осталих осигурања. Издвојена средства за превентиву се могу користити за потребе превентиве у складу са интерним актом и прописима за превентиву као и европским стандардима донијетим од Европског комитета осигурања.

3.15. Порези и доприноси

Порез на добитак

Порез на добитак представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са пореским прописима Републике Српске. Коначан порез на добитак се плаћа по званичној стопи пореза на добитак у висини од 10% од износа добитка утврђеног пореском пријавом. Опорезиви добитак приказан у пореској пријави укључује добитак, приказан у званичном билансу успјеха, коригован за разлике дефинисане Законом о порезу на добит Републике Српске. Ове корекције се, углавном, односе на искључивање трошкова који се не признају.

Порески прописи Републике Српске предвиђају могућност да се порески губици из текућег периода могу користити као умањење пореске основице у будућим периодима.

Порези и доприноси који не зависе од резултата

Порези и доприноси који не зависе од резултата представљају плаћања према важећим републичким и општинским прописима, ради финансирања разних комуналних и републичких потреба. Ови порези и доприноси укључени су у оквиру осталих пословних расхода.

Порез на додату вриједност

Законом о порезу на додату вриједност (“Службени лист БиХ”, број 9/05) уведена је обавеза и регулисан је систем плаћања пореза на додату вриједност (ПДВ) на територији Босне и Херцеговине, почевши од 1. јануара 2006. године, чиме је замијењен досадашњи систем опорезивања примјеном пореза на промет производа и услуга. Чланом 25. наведеног Закона услуге осигурања и реосигурања су ослобођене плаћања пореза на додату вриједност.

3.16. Накнаде запосленима

Порези и доприноси

У складу са домицилним прописима, Предузеће је у обавези да плаћа доприносе државним фондовима, којима се обезбјеђује социјална сигурност запослених. Ове обавезе подразумјевају порезе и доприносе обрачунате на терет бруто плата запослених које је послодавац дужан платити приликом исплате нето примања.

Обавезе по основу отпремнина

У складу са Појединачним колективним уговором, Друштво је у обавези да исплати отпремнине, радницима који су закључили уговор о раду на неодређено вријеме, приликом одласка у пензију у висини три просјечне плате Предузећа или три просјечне плате радника, ако је то за њега повољније.

На основу МРС 19 “Накнаде запосленима” захтијева се обрачун и укалкулисавање садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине.

Краткорочна плаћена одсуства

Акумулирана плаћена одсуства могу да се преносе и користе у наредним периодима, уколико у текућем периоду нису искоришћена у потпуности. Очекивани трошкови плаћених одсустава се признају у износу за који се очекује да ће бити исплаћен као резултат неискоришћених кумулираних права на дан биланса.

У случају неакумулираних плаћених одсустава, обавеза или трошак се не признају до момента када се одсуство користи.

3.17. Правична (фер) вриједност

Пословна политика Друштва је да објелодани информације о правичној вриједности оних средстава и обавеза за које постоје званичне тржишне информације и у случајевима када се правична вриједност значајно разликује од књиговодствене вриједности. Фер вриједност, за ове потребе, се дефинише као вриједност по којој се средство може реализовати, или обавеза измирити, на добровољној бази између субјеката који су упознати са стањем тих средстава, односно обавеза.

Не постоји довољно тржишно искуство, стабилност и ликвидност у условима купопродаје финансијских инструмената. Сходно томе, у таквом окружењу није могуће поуздано утврдити правичну вриједност. По мишљењу руководства Друштва, износи у финансијским извјештајима одражавају правичну вриједност, која је у датим околностима највјеродостојнија и најкориснија за потребе извјештавања

4. НАПОМЕНЕ УЗ КОРИГОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

4.1. Приходи од премије осигурања

Струкура распореда фактурисане бруто премије за 2008. годину је следећа:

Опис	Број		%
	полиса		
Дио за превентиву обавезна осигурања	116.526	1,00%	
Дио за техничку премију - обавезна осигурања	8.040.311	69,00%	
Дио за режијски додатак - обавезна осигурања	3.495.787	30,00%	
Приходи од премије обавезних осигурања	46.477	11.652.625	100,00%
Дио за превентиву необавезна осигурања	139.516	1,49%	
Дио за техничку премију - необавезна осигурања	6.399.413	68,51%	
Дио за режијски додатак - необавезна осигурања	2.802.400	30,00%	
Приходи од премије необав. осигурања	50.922	9.341.328	100,00%
СВЕУКУПНО	97.399	20.993.953	

Нето приходи од премија осигурања обухватају:

Опис	Година	
	2008.	2007.
Приходи од премије осигурања у земљи:		
- Обавезна осигурања	11.884.897	9.423.818
- Необавезна осигурања	7.773.071	6.042.943
Укупно	19.657.968	15.466.761

4.2. Ликвидиране штете из осигурања и саосигурања

<i>Опис</i>	<i>2008.</i>	<i>2007.</i>
Накнаде штета из обавезних осигурања	4.030.438	3.039.897
Накнаде штета из необавезних осигурања	3.559.785	2.307.444
Бруто расходи из исплате штета	710.139	25.558
Укупно ликвидиране штете	8.300.362	5.372.899

Бруто расходи из исплате штета обухватају накнаде за кориштење властитог аутомобила за излазак на увиђај, накнаде за вјештачење, накнаде за адвокатске услуге, судске и административне таксе, доприносе заштитном фонду и остале трошкове директно повезане са ликвидацијом штета.

Промјене у резервама за неисплаћене штете обухватају:

<i>Опис</i>	<i>2008.</i>	<i>2007.</i>
Резервисање за штете необавезних осигурања	401.252	889.358
Резервисање за НН штете необавезних осигурања	979.113	204.010
Резервисање за штете обавезних осигурања	528.420	1.426.911
Резервисање за НН штете обавезних осигурања	659.669	176.543
Резервисање за масовне и катастрофалне штете		66.752
УКУПНО	2.568.454	2.763.574

4.3. Остале техничке резерве

Остале техничке резерве обухватају:

<i>Опис</i>	<i>2008</i>	<i>2007</i>
Приходи од смањења резервисања пријављених штета необавезних осигурања	749.488	(85.312)
Приходи од смањења резервисања пријављених штета обавезних осигурања	842.992	171.450
Приходи од смањења резервисања непријављених штета необавезних осигурања	273.116	502.151
Приходи од смањења резервисања непријављених штета обавезних осигурања	609.483	890.749
Приходи од смањења резервисања по основу доприноса за превентиву из ранијих година	-	396.933
Приходи од смањења резервисања за мас. и кат. Штета	-	393.475
Приходи од смањења осталих резервисања	286.698	78.213
УКУПНО	2.761.777	2.347.659

4.4. Провизија

Опис	2008.	2007.
Провизија повјереника	854.326	1.012.043
Провизије правних лица	25.491	418.732
Услуге по уговору о дјелу	318.290	
УКУПНО	1.198.107	1.430.775

Провизија обухвата накнаде заступницима у осигурању према закљученим уговорима о заступању у осигурању и уговорима о дјелу.

Заступници у осигурању – физичка лица у 2008. години су обављали послове закључивања осигурања аутоодговорности са допунским осигурањем аутонезгоде у име и за рачун Друштва на основу Уговора за обављање послова осигурања.

Висина заступничке провизије је утврђена уговором, у највећем броју случајева у износу 10% од износа наплаћених премија

Уговорима је одређено да се заступничка провизија обрачунава и исплаћује мјесечно на износ уговорених и наплаћених премија.

Износ уговорене премије се утврђује на основу списка издатих полиса и обрачунате премије (овај списак се води по заступницима). Наведени списак се формира из уноса појединачних полиса према датуму њиховог издавања. Датум издавања полиса и датум уплате премије се разликују, у највећем броју случајева због периода провођења уплата у банкама (разлика у датуму уплате и датуму књижења новца на жиро рачуну Друштва).

Све обрачунате провизије су и исплаћене у току мјесеца за претходни мјесец.

Током 2008. године послови осигурања су обављани и по основу Уговора о дјелу са физичким лицима, према којима је провизија заступника одређена, било у паушалном мјесечном износу, било у проценту од уговорене премије.

Провизије заступника по уговорима о дјелу су уговаране у различитим износима (400 КМ фиксно- мјесечно, 20 % премије, 15 % премије, 10 % премије, 8 % премије).

Ови Уговори нису регистровани у регистру код Агенције.

Уговорима са заступницима – правним лицима је прецизирано да се обрачун и плаћање провизије врши мјесечно до десетог у мјесецу, након извршеног полага наплаћене премије за протекли мјесец.

У највећем броју случајева, провизија заступника је утврђена у износу од 10 % од уговорене и наплаћене премије Провизија правних лица је обрачуната по основу аутоодговорности (АО), путничког и здравственог осигурање (ПЗО) и имовинског осигурања.

Друштво је у току 2008. године имало закључене Уговоре о заступању у осигурању са 60 физичких лица.

Сва физичка лица са којима су закључени уговори посједују дозволу Агенције за осигурање РС.

4.5. *Остали трошкови спровођења осигурања*

<i>Опис</i>	<i>2008.</i>	<i>2007</i>
Трошкови амортизације	894.160	521.889
Трошкови материјала	245.426	230.840
Трошкови горива и енергије	283.292	299.542
Трошкови услуга и закупнина	1.327.332	471.680
Трошкови рекламе и пропаганде	1.966.427	1.054.991
Трошкови репрезентације и непроизводних услуга	176.265	1.126.714
Трошкови премије осигурања	60.320	57.555
Трошкови накнада	231.009	203.010
Трошкови платног промета, чланарине и накн. за банк. усл.	59.064	136.528
Трошкови непроизводних услуга	301.393	129.562
Остали нематеријални трошкови	174.735	170.314
Трошкови бруто зарада и бруто накнада зарада	3.928.930	3.406.972
Остали лични расходи	92.096	97.019
Отпис и исправка вриједности потраж. Осталих осигурања		202.783
Други непоменути остали расходи		1.215.014
Допринос за превентиву необавезних осигурања		99.707
Ватрогасни допринос необавезних осигурања		10.268
Допринос гарантном фонду необавезних осигурања		123.677
Негативне курсне разлике		608
УКУПНО	9.740.449	9.558.673

Највећи дио трошкова материјала се односи на утрошени канцеларијски материјал (87.702 КМ), материјал за одржавање средстава за рад (23.332 КМ), трошкове заштите на раду (62.990 КМ), те резервне дијелове за одржавање средстава за рад (60.856 КМ).

Трошкови горива и енергије се односе на утрошено гориво и мазиво (173.261 КМ), енергију (67.751 КМ) и огрев (42.279 КМ).

Трошкови услуга и закупнина се односе на:

- Закупнину пословног простора	660.111
- Остале закупнине	227.315
- Услуге техничког прегледа	183.833
- ПТТ услуге	160.491
- Услуге текућег одржавања ос	43.267
- Комуналне услуге	22.207
- Остале услуге	30.108

Услуге техничког прегледа представљају један вид давања попушта осигураницима. Попусту су одобравани у облику исплата, односно поврата дијела уговорених премија у новцу или другим погодностима, у облику услуга осигураницима које је плаћало Друштво, на основу процјена руководства о укупној ситуацији на тржишту осигурања.

Трошкови рекламе и пропаганде се, највећим дијелом, односе на:

- Трошкови рекламе	1.039.784
- Трошкови давања полиса без накнаде	253.307
- Трошкови рекламе (Дунавијада)	120.558
- Спонзорство	104.427
- Донаторство	91.386

Трошкови репрезентације и непроизводних услуга се, највећим дијелом (120.332 КМ) односе на трошкове угоститељских услуга.

Трошкови накнада се, највећим дијелом, односе на трошкове осталих пореза и доприноса (194.477 КМ) и накнаду за кориштење комуналних добара (29.484 КМ).

Трошкови непроизводних услуга обухватају трошкове ревизије, вјештачења и арбитраже (44.237 КМ), трошкове новина, часописа и стручне литературе (38.960 КМ), трошкове услуга у вези са стручним усавршавањем (30.811 КМ), накнаде трошкове превоза, преноћишта и друго (30.724 КМ) и друге непроизводне услуге.

Остали нематеријални трошкови се, у највећем дијелу (107.274 КМ), односе на трошкове административних, судских, регистрационих и других такса.

Разграничења појединих рачуна трошкова и евидентирање на рачуну временских разграничења су вршена сразмјерно разграничењу преносне премије према обрачуну и упутствима датим од стране актуара Друштва.

4.6. *Остали технички приходи*

<i>Опис</i>	<i>2008.</i>	<i>2007.</i>
Приходи од регреса	227.322	339.899
Приходи од закупнина	19.550	19.900
Приходи од услужне обраде штете	185.888	154.444
Остали непоменути приходи		453.933
УКУПНО	432.760	968.236

4.7. *Остали технички расходи*

Остали технички расходи (1.778.829 КМ) се у потпуности односе на исправку вриједности потраживања, по основу одлука руководства. Од овог износа, 1.568.173 КМ се односи на исправку потраживања за премије, 212.033 КМ се односи на исправку осталих потраживања, а 198.623 КМ на исправку вриједности дугорочних кредита и потраживања.

4.8. *Приходи и расходи од учешћа у накнади штета реосигурања и ретроцесија*

<i>Опис</i>	<i>2008.</i>	<i>2007.</i>
Приходи од учешћа у накн. шт. реосигурања и ретроц.	-	8.165
Расходи по основу премије реосигурања и ретроцесија	(478.278)	(403.153)
УКУПНО:	(478.278)	(394.988)

4.9. Финансијски приходи и расходи и добици и губици од реализованих инвестиција

<i>Опис</i>	<i>2008.</i>	<i>2007.</i>
Приходи од камата	217.057	60.288
Приходи од позитивних курсних разлика	8	4
Остали финансијски приходи	10.261	-
Финансијски расходи	(165.511)	(48.332)
Добит на основу продаје сталне имовине	-	914
Губитак по основу продаје сталне имовине	-	(11.251)
УКУПНО:	61.815	1.619

4.10. Остали нетехнички приходи и расходи

<i>Опис</i>	<i>2008.</i>	<i>2007.</i>
Приходи од смањења обавеза необавезних осигурања	46.046	153.743
Наплаћена отписана потраживања и приходи од смањења исправке вриједности потраживања	311.435	1.621.287
Непоменути остали приходи	4.051	72.299
Остали нетехнички приходи	361.532	1.847.329
Непоменути остали расходи	(179.584)	
Губици од расходовања основних средстава	(5.290)	
Остали нетехнички расходи	(184.875)	
НЕТЕХНИЧКИ РЕЗУЛТАТ	176.658	1.847.329

4.11. Резултат пословања

<i>Опис</i>	<i>2008.</i>	<i>2007.</i>
Укупно технички приходи	20.090.728	18.790.821
Укупно технички расходи	(21.455.404)	(19.779.209)
Технички резултат	(1.364.676)	(988.388)
Нето ефекат финансирања и реализације инвестиција	61.815	1.619
Резултат редовне активности	(1.302.861)	(986.768)
Остали нетехнички приходи	361.532	1.847.329
Остали нетехнички расходи	184.875	-
БРУТО РЕЗУЛТАТ	(1.126.204)	860.561
Порез на добит	(101.478)	(122.931)
НЕТО ДОБИТАК/ГУБИТАК	(1.227.682)	737.630

4.12. Основна средства и нематеријална улагања

Опис	Друга нематеријална улагања	Грађевинско земљиште	Објекти	Опрема	Инвестиције у току	УКУПНО
НАБАВНА ВРИЈЕДНОСТ						
Стање 31.12.2007. године	2.629.712	31.588	6.221.213	3.250.688	744.396	12.877.597
Смањење	-267.755			-134.947		-402.702
Прекњижење	85.759			14.241		100.000
Ревалоризација			135.273			135.273
Пренос на улагања у некретнине			-242.821		-599.201	-842.022
Набавке	292.914		41.240	448.739	981.081	1.763.974
Стање 31.12.2008. године	2.740.630	31.588	6.154.904	3.578.721	1.126.276	13.632.119
ИСПРАВКА ВРИЈЕДНОСТИ						
Стање 31.12.2007. године	605.448	0	638.015	1.729.602		2.973.065
Отпис	-153.052			-155.117		-308.169
Ревалоризација			-975			-975
Пренос на улагања у некретнине			-15.823			-15.823
Амортизација	455.248		85.194	396.893		937.336
Стање 31.12.2008. године	907.644	0	706.411	1.971.378		3.525.434
САДАШЊА ВРИЈЕДНОСТ						
Стање 31.12.2007. године	2.024.264	31.588	5.583.198	1.521.086	744.396	9.904.532
Стање 31.12.2008. године	1.832.986	31.588	5.448.493	1.607.342	1.126.276	10.046.686

Друга нематеријална улагања, највећим дијелом, обухватају улагања по основу уговора о пословно – техничкој сарадњи и дугорочно ангажована средства Друштва, ради ширења пословне мреже на тржишту Босна и Херцеговине. У уговорима је наведено да Друштво улаже средства неопходна за адаптацију објеката у складу са минималним условима за обављање техничких прегледа и набавку потребне опреме, за шта друга страна обезбјеђује простор, у коме ће се обављати послови заступања у осигурању.

У највећем броју, уговори су закључени на период од 10 година, сразмјерно чему се врши и исправка вриједности ових улагања, терећењем трошкова прибављања осигурања.

Прекњижење се односи на улагања по основу Уговора о заступању са предузећем Идеал компани Бања Лука (100.000 КМ), која су у претходним периодима евидентирана као дугорочна потраживања и прекњижење опреме, у ранијем периоду третиране као нематеријално улагање (-14.241 КМ).

Највећи дио повећања (набавки) се односи на Уговор о заједничком улагању и пословању са предузећем „Бен – Мал груп“ д.о.о. Велика Кладуша (120.000 КМ). Највећи дио смањења вриједности се односи на истек уговора са Аутосервисом центар (142.018 КМ).

Грађевинско земљиште обухвата трајно право располагања земљиштем у УЛ. Веселина Маслеше у Бања Луци.

Грађевински објекти, највећим дијелом обухватају зграду Управе Друштва у улицама Веселина Маслеше и Српској улици у Бања Луци, пословне зграде у Градишци, Броду, Приједору и монтажну зграду у Бијељини.

У току године рађена је процјена вриједности објеката, од стране судских вјештака грађевинске струке.

Најзначајнији дио опреме се односи на рачунаре, канцеларијски намјештај и путничке аутомобиле, као и опрему која је у власништву Друштва, а која је дата другима на располагање током одређеног периода ради обављања послова осигурања.

Смањење опреме, највећим дијелом, обухвата расхоровање дотрајале опреме која је у потпуности амортизована ради замјене са новом опремом.

Набавке опреме се, у највећем дијелу, односе на куповину аутомобила (106.500 КМ), телефоне и телефонске централе (34.896 КМ), канцеларијски намјештај (24.874 КМ), рачунаре и рачунарску опрему (162.316 КМ), те на мјерне и контролне апарате и инструменте (72.447 КМ).

Инвестиције у току се односе на улагања у набавку и адаптацију грађевинских објеката (367.050 КМ), опреме (120.384 КМ) и набавку информационог система „САП“ (603.652 КМ).

4.13 Улагања у повезана, придружена и остала лица

<i>Опис</i>	<i>31.12.2008.</i>	<i>31.12.2007.</i>
Дугорочни кредити одобрени осигураницима и осталим правним лицима	178.359	183.771
Исправка вриједности дугорочних кредита	(50.011)	-
Улагања у ХОВ емитоване од стране неповезаних лица	375.205	161.628
Дугорочна потраживања	645.866	773.039
Исправка вриједности дугорочних потраживања	(148.612)	773.039
УКУПНО:	1.000.807	1.118.438

Дугорочни кредити одобрени осигураницима и осталим правним лицима се односе на кредите одобрене запосленима за стамбену изградњу (128.349 КМ) и кредите другим правним лицима (50.011 КМ).

Дугорочни кредити правним лицима се односе на:

1. Уговор о пословно техничкој сарадњи са предузећем Сервис Комерц П-4 из козарске дубице према уговору из 2000.године. Почетни износ кредита је био 32.191 КМ. Кредит је одобрен на 4 године. Стање кредита на дан 31.12.2008. године износи 23.042 КМ.
2. Уговор о пословно техничкој сарадњи са предузећем Ауто центар из Бања Луке из 2002.године.Почетни износ кредита је био 70.000 КМ.Стање потраживаања по овом уговору на дан 31.12.2008. године износи 26.969 КМ.

Током 2008. године, ови кредити нису отплаћивани, због чега је руководство извршило исправку вриједности ових кредита у цјелокупном износу.

Дугорочни кредити дати радницима састоје се од одобрених стамбених кредита запосленима на рок од 10-25 година са каматном стопом од 1% годишње.

Улагања у ХОВ се односе на сљедећа улагања:

<i>Опис</i>	<i>Датум улагања</i>	<i>Број</i>	<i>Цијена 31.12.2008.</i>	<i>Вриједност 31.12.2008.</i>
ЗИФ БЛБ Профит	01.06.2007.	1.500	4,50	6.750
Град Бања Лука, обвезнице	22.04.2008.	2.000	100,00	200.000
ЗИФ Кристал Инвест	01.06.2007.	1.500	3,27	4.905
Општина Лакташи, обвезн.	14.05.2008.	1.000	100	100.000
25. Новембар Челинац	24.04.2008.	99.930	0,25	24.983
Тржница а.д. Бања Лука	24.04.2008.	12.727	1,29	16.418
ЗИФ Цептер	01.06.2007.	1.500	2,85	4.275
Слободна Зона Б.Лука	02.01.2002.			25.000
УКУПНО:				375.205

Дугорочна потраживања се односе на:

1. Дугорочно орочени депозит код Зептер банке а.д., Бања Лука у износу од 50.000 КМ – Средства су орочена бескаматно на период од 180 мјесеци, као обезбјеђење потраживања које банка има по основу кредита одобреног директору филијале Градишка. Стање на дан 31. децембра 2008. године је 43.333 КМ.
2. Средства уплаћена за формирање средстава Резервног фонда и Оперативног фонда за накнаду штета Бироа зелене карте у Босни и Херцеговини (444.932 КМ).
3. ВС Трејд, Градишка на износ 30.000 КМ према Уговору о пословно – техничкој сарадњи од 01.03.2006. године, са роком поврата 5 година. Датум последњег одобравања је 31.05.2006. године. Поврат средстава се врши из остварене провизије по Уговору о обављању послова осигурања. Стање на дан 31.12.2008. године износи 8.989 КМ.
4. Матине, Трн, Лакташи на износ 90.000 КМ, према Уговору за обављање послова осигурања од 25.02.2005. године, којим је прецизирано да ће Друштво уплатити 10.000 КМ на има аванса за поправку возила по основу штета, 40.000 КМ по основу компензације са „Дестилација“, Теслић и 40.000 КМ уплатити на жиро рачун. Уговором и Анексом Уговора од 13.09.2005. године није прецизиран рок поврата средстава. Стање на дан 31.12.2008. године износи 90.000 КМ.
5. Алфа Трејд, Градишка, према Уговору о пословно техничкој сарадњи од 14.07.2004.године,којим је прецизиран крајњи рок поврата 4 .године.Стање на дан 31.12.2008. године износи 58.612 КМ.

Руководство је извршило исправку потраживања по основу тачака 4. и 5, у њиховом цјелокупном износу (148.612 КМ).

4.14. Улагања у некретнине

Као улагања у некретнине је евидентирано грађевинско земљиште, вриједности 121.212 КМ у Приједору, као и некретнине у Бијељини (793.708 КМ), Приједору (205.699 КМ), Српцу (76.269 КМ) и Бањој Луци (32.341 КМ).

Вриједности некретнина је процијењена од стране овлаштеног судског вјештака грађевинске струке.

Намјера руководства је да се ове некретнине у будућим периодима издају у оперативни закуп.

4.15. Готовински еквиваленти и готовина

Опис	31.12.2008.	31.12.2007.
Жиро – рачун	732.478	4.216.455
Благајна	90.282	58.472
Девизни рачун	28.653	213.154
Издвојена новчана средства	-	4.624
УКУПНО:	851.413	4.492.714

4.16. Потраживања за премију

Опис	31.12.2008.	31.12.2007.
Потраживања за премију осигурања	7.275.726	5.869.555
ИВ Потраживања за премију осигурања	(3.154.599)	(2.213.429)
Потраживања за премију гранучног осигурања	-	50
Потраживања за премију реосигурања	32.063	32.063
ИВ Потраживања за премију реосигурања	(32.063)	(32.063)
Остала потраживања за премију	21.808	8.016
УКУПНО:	4.142.935	3.664.194

Најзначајнија потраживања се односе на:

Купац	до 2005	2006	2007	2008	УКУПНО	Исправка вриједности	НЕТО КМ
ИНТЕГРАЛ ИНЖЕЊЕРИГ ЛАК.				806.987	806.987		806.987
ДУГОВАЊА ОС ФИЗИЧКА ЛИЦА	13.200	74.325	132.243	232.790	452.558	184.600	267.958
БОРЈА ОДП ДИ ТЕСЛИЋ	297.771				297.771	297.771	0
ПИК М.СТОЈАНОВИЋ	216.270				216.270	216.270	0
НИСКОГРАДЊА ДОО ЛАКТА.				211.063	211.063		211.063
ПРИЈЕДОРПУТЕВИ			135.511	65.506	201.017	133.779	67.238

<i>Купац</i>	<i>до 2005</i>	<i>2006</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>УКУПНО</i>	<i>Исправка вриједности</i>	<i>НЕТО КМ</i>
ПРИВАТНИ СЕКТОР ФИЗ.ЛИЦА				198.762	198.762		198.762
БАЊАЛУЧКА ПИВАРА БЛ		58.055		137.748	195.803	58.055	137.748
ХИДРАТ ФАБРИКА КРЕЧА УК.	153.636			1.085	154.721	153.636	1.085
ЧАЈАВЕЦ АД ЕЛМ.АУТОМ.ЧЕЛ.	139.981	12.733			152.714	152.714	0
ДИП КОЗАРА	170	15.622	51.401	52.572	119.765	67.023	52.742
ТРЕНД ВСТ ДОО БЛ	6.843	109.147			115.990	6.843	109.147
УНИЦРЕДИТ БАНК БЛ				102.994	102.994		102.994
ВИТАМИНКА АД БЛ		27.110	21.845	51.800	100.755	30.266	70.489
ПОШТЕ РС				93.122	93.122		93.122
ДИ ПОДГРАДЦИ	92.371				92.371	92.371	0
ИНГА	89.985				89.985	89.985	0
ПЕТРОЛ АД БЛ				80.275	80.275		80.275
СВИЊ.ФАРМА	79.230				79.230	79.230	0
СТИРКОАРТ	79.209				79.209	79.209	0
ФРУКТОНА АД БЛ	59.689	2.534	6.368	8.596	77.187	68.591	8.596
ПРИЈЕДОРЧАНКА		1.080	10.212	63.573	74.865	1.292	73.573
НОВА ФОРМА ШАМАЦ			10.342	63.967	74.309	10.342	63.967
МЛАДЕГС ПАК ДОО ПРЊАВОР		13.439	33.522	26.606	73.567	41.961	31.606
ДИ ВРБАС БЛ				72.179	72.179		72.179
КАЛДЕРА КОМПАНИ ЛАКТАШИ		29.660	35.554		65.214	65.214	0
ЛУКЕ ДОО ПАЛЕ	61.904				61.904	61.904	0
ЗИБЛ БАЊА ЛУКА	32.575			21.252	53.827	32.575	21.252
НЕВАС КОМПАНИ КНЕЖЕВО	38.452	10.824			49.276	49.276	0
ВОЛКСБАНК ЛЕАСИНГ САРАЈ.				46.088	46.088		46.088
МЦ МИЛАН ДОО БЛ				45.115	45.115		45.115
КОНСТРУКТОР ИНЖЕЊЕРИНГ				44.438	44.438		44.438
Б&Б ВУЧКО ПАЛЕ				44.025	44.025		44.025
МТ КОМЕРЦ				43.660	43.660		43.660
КРИСТАЛ ОДСП БЛ	43.478				43.478	43.478	0
КОМ КУШЛИЋ	38.548		3.786		42.334	42.334	0
ПОЉОПРОМЕТ ОДП ЧЕЛИНАЦ	40.703				40.703	40.703	0
БАЛКАН ИНВЕСТМЕНТ БАНК				40.341	40.341		40.341
АГРОМЕРКАНТИЛИЈА				39.183	39.183		39.183
АД"ПОПОВО ПОЉЕ" ТРЕБИЊЕ			18.012	17.696	35.708	18.012	17.696
ПРИВАТНИ СЕКТОР			15.346	18.500	33.846	13.078	20.768
ЈЕЛА	32.686			1.080	33.766	32.686	1.080
ФИЗИЧКА ЛИЦА	345	3.131	1.526	85.733	90.735	5.002	85.733
ЛИГНА КОН ТЕСЛИЋ				30.607	30.607		30.607
ИАТ СВИССЛИОН ТРЕБ				30.497	30.497		30.497
ФС ПРИЈЕДОР				30.192	30.192		30.192
ТВОР.СТОЧ.ХРАНЕ	29.552				29.552	29.552	0
МИТТАЛ				29.548	29.548		29.548
ПОЉОПРИВРЕДА	16.537	6.825	4.471	1.427	29.260	27.833	1.427
МЕРМЕР ЧЕЛИНАЦ ДД		2.168	9.942	15.809	27.919	12.110	15.809
Приватни сектор – физичка лица	13.437		5.458	8.992	27.887	18.895	8.992
МЕДИЦИНСКА ЕЛЕКТРОНИКА			16.560	11.225	27.785	16.560	11.225
БОНЕЛ АД БЛ			5.397	21.127	26.524		26.524
ЛЕВИТА	24.983				24.983	24.983	0
МЕХАНИКА		11.965	11.870	840	24.675	24.675	0
ТРЖНИЦА АД БЛ				24.102	24.102		24.102
БАЊА ВРУЋИЦА ОДП ТЕСЛИЋ				23.826	23.826		23.826
ПРОМЕТАЛ ДОО				23.728	23.728		23.728

<i>Купац</i>	<i>до 2005</i>	<i>2006</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>УКУПНО</i>	<i>Исправка вриједности</i>	<i>НЕТО КМ</i>
ЈЕДИНСТВО	23.380				23.380	23.380	0
ГЛАС СРПСКИ ТРГОВИНА БЛ			4.726	17.604	22.330	655	21.675
ГРАНИТ ППГ ЧЕЛИНАЦ			4.447	17.825	22.272	4.447	17.825
МЕТАЛНА ИНД.	21.708				21.708	21.708	0
ИНТЕРПРОМЕТ			2.982	18.342	21.324	2.982	18.342
КОМЕРЦ МАЛИ ДОО ПРЉАВОР			846	19.625	20.471		20.471
ГЛАС СРПСКЕ АД БЛ				20.439	20.439		20.439
ЖИТОПРОМЕТ			9.625	10.001	19.626	9.625	10.001
ФАРМЛАНД			7.267	12.306	19.573	7.267	12.306
ИНЕГРА ИНЖЕЊЕРИНГ БЛ			7.325	12.182	19.507	7.325	12.182
ПЕТИ НЕПЛАН		8.935	10.424		19.359	19.359	0
ВЕЛЕТРГОВИНА	13.247	1.343	2.756	1.596	18.942	17.346	1.596
ЖИВИНОПРОДУКТ	18.726				18.726	18.726	0
ФАБР.ЗА ПРОИЗ.ЧЕЛ.ЖИЦЕ ГОР.				18.600	18.600		18.600
РОТАС Б.Л.		466	9.078	8.702	18.246	9.544	8.702
САНА АД	18.062				18.062	18.062	0
ПРОТЕКТ	7.649	5.139	5.091		17.879	17.879	0
АМ МЕЂУГОРЈЕ ДОО БЛ				17.702	17.702		17.702
СТОЛАРИЈА РАПИЋ	7.780			9.856	17.636	7.780	9.856
ОШ В.Карацић	4.787	3.498	3.746	5.570	17.601	11.360	6.241
АУТОМОБИЛСКИ ЦЕНТАР ЛАК				17.581	17.581		17.581
Ц ПРОВЕКС ПАЛЕ				17.245	17.245		17.245
ВОДОВОД АД БАЊА ЛУКА				16.531	16.531		16.531
ИТРИС	15.845				15.845	15.845	0
ГЛАС СРПСКИ ГРАФИКА БЛ				15.792	15.792		15.792
ТОП БАЊА ЛУКА	15.342				15.342	15.324	18
ПП ДЕМАНТ	3.523		5.000	6.667	15.190	8.523	6.667
НОВА ДИ ВРБАС БЛ				14.531	14.531		14.531
ЕЛИНГ ИНЖИЊЕРИНГ ТЕСЛИЋ		1.245	8.337	4.891	14.473	9.582	4.891
ВЕТЕКТИЛ ОДП БЛ	14.446				14.446	14.446	0
КОЗАРА ПУТЕВИ				14.287	14.287		14.287
СТАНДАРД АД ПРЉАВОР				14.154	14.154		14.154
ФРУИТ-ЕКО				13.800	13.800		13.800
ШГ Рибник	11.817	1.276	653		13.746	13.746	0
СЦ НИКОЛА ТЕСЛА БЛ			1.512	12.015	13.527	1.512	12.015
ВИКОМ			7.580	5.875	13.455	7.580	5.875
ПРОМТЕС ТЕСЛИЋ			12.831		12.831	12.831	0
НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ РС			2.338	10.488	12.826	2.338	10.488
НП СУТЈЕСКА ФОЧА			2.164	10.338	12.502	2.164	10.338
ЈАПРА	3.068	7.173		2.160	12.401	9.491	2.910
АРМАКО ПРЉАВОР				12.105	12.105		12.105
ЖИТОПРОМЕТ БН				11.384	11.384		11.384
УНИС ТУРС ДОО БЛ			5.849	5.114	10.963	4.185	6.778
ЈАВОР ДОО ФОЧА	862	5.944	3.812	229	10.847	10.618	229
ДОМ ПЕНЗИОНЕРА		3.672	6.830		10.502	10.502	0
РЕФЕРЕНТИ			582	9.651	10.233		10.233
ОСТАЛИ КУПЦИ	126.170	117.212	146.131	711.967	1.101.480	527.721	573.759
УКУПНО	1.907.967	534.521	801.298	4.085.811	7.329.597	3.186.662	4.142.935

Исправке вриједности потраживања за премије су вршене за потраживања која су старија од годину дана, на основу извршене процјене наплативости сваког појединачног потраживања, сагласно одлукама руководства.

4.17. Остала потраживања и краткорочни финансијски пласмани

<i>Опис</i>	<i>31.12.2008.</i>	<i>31.12.2007.</i>
Дати аванси за штете	175.628	10.000
Потраживања по основу права на регрес	128.105	140.581
Потраживања за услужно исплаћене штете	135.427	104.934
Краткорочни финансијски пласмани	5.333.644	537.944
Потраживања за камате	6.100	-
Потраживања од државних институција	10.333	-
Потраживања од запослених	108.460	92.976
Остала потраживања	303.717	452.055
УКУПНО:	6.201.414	1.338.490

Највећи дио датих аванса за штете се односи на аванс дат „Новој ДИ Врбас“ Бања Лука (165.628 КМ).

Потраживања по основу права на регрес односе се на потраживања од физичких лица одговорних за штету која је исплаћена према одштетним захтјевима

Потраживања за услужно исплаћене штете се односе на потраживања од осигуравајућих друштава из иностранства, по чијим је полисама извршена услуга увиђаја, процјене, ликвидације и исплате накнаде штета.

Највећи дио осталих потраживања (379.837 КМ) се односи на авансе за премије, дате посредницима.

Структура краткорочних финансијских пласмана је дата у сљедећој табели:

<i>Банка</i>	<i>Број Уговора и датум</i>	<i>Износ</i>	<i>Каматна стопа</i>	<i>Датум депоновања</i>	<i>Доспијеће</i>
Комерцијална банка	ДП 2007/78	1.000.000	5,10%	31.12.2007.	31.01.2009.
Комерцијална банка	ДП 2008/5	1.000.000	5,10%	27.02.2008.	27.03.2009.
Комерцијална банка	ДП 2008/34	500.000	5,10%	27.06.2008.	27.07.2009.
Комерцијална банка	ДП 2007/48-1	195.583	5,10%	16.11.2008.	16.11.2009.
НЛБ Развојна банка	07-11598/08	500.000	5,75%	30.09.2008.	30.10.2009.
Уникредит банк а.д. БЛ	26/08	1.000.000	5,30%	26.06.2008.	26.07.2009.
Уникредит банк а.д. БЛ	34/08	500.000	5,30%	30.09.2008.	30.10.2009.
Балкан инвестмент банк	568-163550048832	300.000	6,50%	20.09.2008.	30.10.2009.
Балкан инвестмент банк	5681715570053870	200.000	6,60%	26.11.2008.	26.12.2009.
Фолксбанка Бања Лука	161-037/08	100.000	2,50%	30.12.2008.	13.03.2009.
УКУПНО:		5.295.583	-		

Остатак краткорочних финансијских пласмана (38.061 КМ) се односи на кредите дате правним лицима.

4.18. Активна временска разграничења

Опис	31.12.2008.	31.12.2007.
Разграничени трошкови до једне године	3.549.674	2.625.935
Разграничени трошкови преко једне године	19.457	43.667
Разграничена потраживања	1.400	1.400
УКУПНО:	3.570.530	2.671.002

Активна временска разграничења, највећим дијелом, обухватају трошкове који се односе на будуће периоде разграничене сагласно разграничењу преносне премије обавезних и необавезних осигурања, према упутствима и обрачуну актуара Друштва.

4.19. Капитал

Структура капитала је дата у сљедећој табели:

Опис	31.12.2008.	31.12.2007.
Акцијски капитал – обичне акције	5.728.600	5.728.600
Акцијски капитал – приоритетне акције	2.660.000	-
Ревалоризационе резерве	535.647	-
Законске резерве	2.991.192	2.253.564
Нераспоређени добитак	-	737.630
Губитак текуће године	(1.227.682)	737.630
УКУПНО:	10.687.757	8.719.794

Капитал Друштва образован је у складу са Одлуком о оснивању и Статутом, откупом оснивачких дионица од стране оснивача из почетног фонда сигурности.

Одлуком Скупштине акционара Друштва број 01-811-9-2/02 од 9. априла 2002. године утврђена је вриједност од 100 Конвертибилних марака за једну акцију.

Друштво је у току 2002. године извршило усклађивање вриједности капитала са вриједношћу капитала уписаном у регистру Основног суда. Такође, Рјешењем Основног суда у Бањој Луци број У/И 1901/04 од 15. јула 2005. године, Друштво је извршило промјену оснивача иступањем оснивача са уписаним а неуплаћеним оснивачким улогом, као и приступање нових оснивача са уплаћеним а неуписаним оснивачким улогом. Наведена промјена је регистрована и Рјешењем Комисије за хартије од вриједности Републике Српске од 5. августа 2005. године.

Друштво је уписано као емитент у Регистар емитената, Рјешењем Комисије за хартије од вриједности Р.С. бр. 06-8-84/05 од 05.08.2005. године, а ознака и регистарски број Емитента је 06-8-84/05. Акције Емитента, регистроване су код Централног регистра хартија од вриједности, гдје је број рачуна Емитента 17044517, ознаке КДВО, гдје су отворени власнички рачуни акционара Емитента.

Дана 24. августа 2006. године Друштво је извршило регистрацију акцијског капитала и у Централном регистру хартија од вриједности Републике Српске, од када се почело трговати акцијама Друштва на Бањалучкој берзи хартија од вриједности. Акције котирају под ознаком КВОД-Р-А.

Током 2007. године, акције из прве емисије су увећане за 4.753 редовне акције из друге емисије, класе „А“, такође, номиналне вриједности 100,00 КМ, укупне номиналне вриједности 475.300,00 КМ, што укупно износи 52.286 акција, укупне номиналне вриједности 5.228.600 КМ.

Одлуком Скупштине Друштва, акције из прве и друге емисије, увећане су трећом емисијом 5.000 обичних редовних акције укупне номиналне вриједности 500.000 КМ, што укупно износи 57.286 акција, укупне номиналне вриједности 5.728.600 КМ.

Рјешењем Основног суда у Бања Луци од 05.09.2007.године, регистровано је повећање основног капитала претварањем дијела резерви сигурности у основни капитал, тако да је укупан акционарски капитал на дан 31. децембра 2007. године износио 5.728.600 КМ.

Одлуком Скупштине акционара, у току 2008. године је проведена 4. емисија акција. Емитовано је 3.500 приоритетних, партиципативно – кумулативних акција класе „А“, номиналне вриједности 760,00 КМ. Укупна вриједност емисије је 2.660.000 КМ.

Ове акције котирају на Бањалучкој берзи, под ознаком КДВО-П-А.

Укупан акционарски капитал на дан 31.12.2008. године износи 8.388.600 КМ.

Структура акционарског капитала Друштва на дан 31. децембра 2008. године је сљедећа:

<i>Акционари</i>	<i>% учешћа</i>	<i>% учешћа са правом гласа</i>
Дунав осигурање а.д., Београд	68,61	59,47
Бањалучка пивара а.д., Бања Лука	2,37	3,48
ЗИФ Кристал инвест фонд	2,11	2,18
Велетрговина а.д. Градишка	2,10	3,07
Андрија Лукавечки	2,05	2,21
Дубравко Посавец	1,57	1,57
Пробанка д.д. Марибор	1,51	2,22
Барбара Посавец	1,41	1,42
Велепрехрана а.д. Бања Лука	1,36	2,00
Крајиналијек а.д. Бања Лука	1,18	1,72
Остали акционари	15,73	20,66
УКУПНО	100,00	100,00

Посљедње трговање редовним акцијама Друштва, у току 2008. године, остварено је 02.12.2008. године, по цијени од 220,00 КМ по акцији.

У току 2008. године, након Четврте емисије акција, није било трговања приоритетним, партиципативно – кумулативним акцијама.

Ревалоризационе резерве представљају ефекат процјене вриједности некретнина процјењених од стране овлаштеног процјениоца.

-ГАРАНТНИ ФОНД-

Друштво испуњава услове прописане Чланом 53 Закон о друштвима за осигурање.

Наиме, према одредбама Закона о друштвима за осигурање, Гарантни фонд овог Друштва мора износити најмање 5.000.000 КМ.

На дан 31.децембра 2008. године, гарантни фонд Друштва, за послове неживотног осигурања износи:

- Акционарски капитал	5.388.600 КМ
- Законске резерве	2.991.193 КМ
- Нематеријална улагања	<u>(1.775.119) КМ</u>
ГАРАНТНИ ФОНД	<u>6.604.674 КМ</u>

Што је од прописаног минималног више за 1.604.674 КМ.

На дан 31.децембра 2008. године, гарантни фонд Друштва, за послове животног осигурања износи:

- Акционарски капитал	340.000 КМ
- Додатни капитал – приоритетне акције	<u>2.660.000 КМ</u>
ГАРАНТНИ ФОНД	<u>3.000.000 КМ</u>

Што је једнако прописаном износу.

-МАРГИНА СОЛВЕНТНОСТИ-

У складу са законским и подзаконским одредбама, Друштво је на дан 31.12.2008. године обрачунало маргину солвентности:

	<i>Маргина по премији</i>	<i>Маргина по штетама</i>
Бруто премија за 2008.г.	20.993.953	
Просјечан број мјер. штета до 14 мил.		6.102.167
Маргина солвентности	3.778.911	1.586.563
Потребан гарантни фонд	1.259.637	
Прописан минималан гарантни фонд	5.000.000	
РАЗЛИКА	<u>+ 3.740.363</u>	

Из претходно изложених података, видљиво је да Друштво обезбјеђује све Законом захтјеване износе у погледу обезбјеђења потребног износе гарантног фонда и маргине солвентности.

4.20. Остала дугорочна резервисања

<i>Опис</i>	<i>31.12.2008.</i>	<i>31.12.2007.</i>
Резервисања за отпремнине	139.233	500.270
УКУПНО:	139.233	500.270

Резервисања за отпремине обухватају садашњу вриједност отпремнина радницима за одлазак у пензију у складу са МРС 19 – Примања запослених.

4.21. Дугорочне обавезе

<i>Опис</i>	<i>31.12.2008.</i>	<i>31.12.2007.</i>
Дугорочни кредити	2.463	10.289
УКУПНО:	2.463	10.289

Ове обавезе се односе на обавезе према НЛБ Развојној банци, према кредиту за куповину моторног возила. Уговорена каматна стопа је 12%.

4.22. Добављачи и остале обавезе из пословања

<i>Опис</i>	<i>31.12.2008.</i>	<i>31.12.2007.</i>
Обавезе према добављачима за основна средства	333.652	68.135
Обавезе према добављачима за обртна средства	850	72.910
Обавезе према осталим добављачима	404.422	237.371
Добављачи	738.924	378.416
Остале обавезе из пословања	225.752	122.931
УКУПНО:	964.676	501.347

Од укупних обавеза према добављачима, највећи дио се односи на :

<i>Назив добављача</i>	<i>Сједиште</i>	<i>Салдо 31.12.2008.</i>
СИМЕНС (Бизнис солутсионс)	Београд	296.191
ММ АГНЦИ д.о.о.	Бања Лука	69.900
АУДИ ЦЕНТАР д.о.о.	Бања Лука	34.660
БУСИНЕСС СОЛУТИОНС	Београд	33.229
ТЕЛЕКОМ	Бања Лука	24.521
АУТОПРЕВОЗ а.д.	Бања Лука	19.510
СЕРВИС ВИДОВИЋ Борик	Бања Лука	15.669
ЗАВОД ЗА ИЗГРАДЊУ	Бања Лука	15.270
БИРО ОСИГУРАЊА РС	Бања Лука	14.643
УКУПНО:		523.593

Највећи дио осталих обавеза из пословања се односи на обавезе по провизијама (164.185 КМ) према посредницима у осигурању..

4.23. Обавезе по премијама реосигурања

<i>Опис</i>	<i>31.12.2008.</i>	<i>31.12.2007.</i>
Обавезе по премијама реосигурања	476.330	194.732
УКУПНО:	476.330	194.732

Друштво врши реосигурање по основу осталих осигурања, да би смањило финансијску изложеност ризицима. Реосигурање се врши код реосигуравајућих кућа – Дунав РЕ а.д., Београд (Србија) и Алианс, Њемачка.

Обавезе за премије реосигурања се односе на обавезе према Дунав РЕ а.д., Београд (385.211 КМ), Алианс осигурању (85.244 КМ) и према Биро БиХ (30.078 КМ).

4.24. Обавезе за зараде, порезе, доприносе и друге обавезе

<i>Опис</i>	<i>31.12.2008.</i>	<i>31.12.2007.</i>
Обавезе за нето зараде	81.915	12.466
Обавезе за нето накнаде	93.475	112.220
Обавезе за порезе на зараде и накнаде зарада	20.720	13.396
Обавезе за доприносе на зараде	116.195	53.167
Обавезе за порез на добит	31.978	31.392
Обавезе за остале порезе	17.588	125.883
УКУПНО:	361.871	348.524

4.25. Резервисања за преносне премије

<i>Опис</i>	<i>Необавезна осигурања</i>	<i>Обавезна осигурања</i>	<i>Укупно</i>
Почетно стање – 01.01.2008.	3.256.363	5.512.543	8.768.906
Повећања у току године	1.681.527	763.819	2.445.346
Смањења у току године	(536.278)	(595.489)	(1.131.767)
Нето промјена у току године	1.145.249	168.330	1.313.579
Стање 31.12.2008. године	4.401.612	5.680.873	10.082.485

Ефекат промјене резервисања за преносне премије је обрачунат у складу са Правилником о техничким резервама, овјереним од стране актуара Друштва и износи 48,026 % обрачунате бруто премије за 2008.годину.

4.26. Резервисања за штете неживотног осигурања

Промијене у резервисањима за пријављене и непријављене неисплаћене штете су дате у сљедећој табели:

Опис	Приј.	Приј.	Непријав.	Непријав.	Резерв.	Резерв.	Укупно
	штете необ. осиг.	штете об. осиг.	шт необ. осиг.	штете об.осиг.	5%необ. осиг.	5% об. осиг.	
Стање 01.01.2008. године	730.900	1.675.042	589.359	1.077.167	-	-	4.072.468
Повећања у току године		325.683	389.570	587.665	17.817	105.092	1.425.827
Смањења у току године	(331.331)	(765.876)	(24.531)	(243.128)	(182)	(2.939)	(1.367.987)
Нето промијена	(331.331)	(440.193)	365.039	344.537	17.635	102.693	55.244
Стање 31.12.2008. године	399.569	1.234.848	954.398	1.421.704	17.635	102.694	4.130.848

У складу са Правилником о формирању и начину образовања резервација за штете ,на дан 31.12.2008.године Друштво је резервисало 408 пријављених неријешених штета,од чега се на осигурање од аутоодговорности за моторна возила односи 352 штете.

Обрачун и резервисање за непријављене штете је извршен у складу са истим Правилником.

Резервисања за изравнање ризика колебања штета нису извршена јер нису испуњени услови из члана 22. Правилника о техничким резервама.

4.27. Остала краткорочна резервисања

Опис	31.12.2008.	31.12.2007.
Допринос за превентиву	186.303	59.819
Обрачунати ватрогасни допринос	9.646	9.315
Остала пасивна временска разграничења		4.605
УКУПНО:	195.949	73.739

4.28. Мишљење овлашћеног актуара

У складу са чланом 20. Закона о друштвима за осигурање, Друштво је у обавези да прибави оцјену и мишљење овлашћеног актуара о финансијским извјештајима и годишњем извјештају о пословању Друштва за сваку пословну годину.

Дана 27.02.2009. године, овлашћени актуар Мр Стјепан Кежић је објавио негативно Мишљење овлашћеног актуара на финансијски извјештај и годишњи извјештај о пословању Друштва за 2008. годину.

У образложењу негативног мишљења, Овлашћени актуар је навео чињеницу да на дан 31.12.2008. године Друштву недостаје 10.930.238 КМ пласираних средстава, којима би се могле покрити техничке резерве (10.930.238 КМ) и још 553.822 КМ пласираних средстава за покриће 1/3 гарантног фонда из члана 53. Закона о друштвима за осигурање.

4.29. Повезане стране

Већински власник Друштва, Дунав осигурање Београд је и власник Друштва за реосигурање Дунав РЕ, Београд.

Друштво је, током 2008.године, вршило реосигурање код Дунав РЕ , Београд.

Укупна вриједност трансакција, које су обављене по уобичајеним цијенама, за 2008. годину износи 253.455 КМ и односи се искључиво на премију по основу реосигурања.

Повезано правно лице је „Бањалучка пивара“ а.д. Бања Лука, која је власник 3,48% акција Друштва.

Укупна вриједност трансакција за 2008. годину износи 271.554 КМ и односи се на закључене уговоре о осигурању.

4.30. Судски спорови

Друштво се повремено јавља као тужена страна у споровима по основу одштетних захтјева према различитим полисама осигурања издатим од Друштва. На дан 31. децембра 2008. године Друштво је водило судске спорове ради наплате својих потраживања по основу премије и краткорочних позајмица у укупном износу од 3,197,462 КМ, а на дан 31.12.2007.године 2,383,087 КМ.

Правни заступници Друштва сматрају да ће покренути захтјеви за наплату потраживања бити ријешени у корист Друштва у проценту од 30% , а да су тужбени захтјеви према Друштву , у највећем броју оправдани , те да ће бити наплаћени из средстава друштва.

Резервисања по основу евентуалних потенцијалних обавеза по тужбеним захтјевима према Друштву су извршена у оквиру резервисања за штете.

На дан 31.12.2008. године, било је укупно 107 тужбених захтјева за исплату штете.

4.31. Догађаји након датума извјештавања

Друштво је 11. јула 2008. године донијело, а Агенција за осигурање Републике Српске прихватила, Акциони план за спровођење мјера наложених од стране Агенције за осигурање РС Рјешењем 01-508/08 од 11.06.2008. године. Акционим планом је предвиђено остварење планиране добити за 2008.годину од око 1,5 милиона КМ , наплата потраживања из текуће и ранијих година у износу од 2,4 милиона КМ и смањење планираних трошкова за око 1 милион КМ .

Последњи извјештај о спровођењу плана Агенцији је достављен 16.01.2009. године у коме је наведено да нису остварени циљеви акционог плана у дијелу смањења трошкова спровођења осигурања .

Агенција за осигурање Републике Српске је 17.12.2008. године усвојила Правилник о начину процјењивања билансних и ванбилансних позиција друштва за осигурање и Правилник о висини и начину улагања средстава за покриће техничких резерви и минималног гарантног фонда друштва за осигурање. Овај Правилници су објављени у Службеном гласнику РС број 10/09 и примијењује се од 24.02.2009. године. Друштво је

ускладило своје интерне акте са овим Правилницима, те донијело Правилник о висини и начину улагања средстава за покриће техничких резерви и минималног гарантног фонда Друштва.

Половином јануара 2009.године Друштво је усвојило информацију о докапитализацији Друштва за око 5 милиона КМ од стране већинског акционара путем 5. емисије акција јавном понудом. На сљедећој сједници Скупштине акционара Друштва би се требала донијети одлука о петој емисији акција, и бити усвојен Проспект емисије акција.

4.32. Порески ризици

Република Српска и Босна и Херцеговина тренутно имају више закона који регулишу разне порезе уведене од стране надлежних органа. Порези који се плаћају укључују порез на додату вриједност, порез на добитак и порезе на плате (социјалне порезе), заједно са другим порезима. Поред тога, закони којима се регулишу ови порези нису били примјењивани дуже вријеме за разлику од развијенијих тржишних привреда; док су прописи којим се врши имплементација ових закона често нејасни или не постоје. Сходно томе, у погледу питања везаних за пореске законе ограничен је број случајева који се могу користити као примјер. Често постоје разлике у мишљењу међу државним и ентитетским министарствима и институцијама у вези са правном интерпретацијом законских одредби што може довести до неизвјесности и сукоба интереса. Пореске пријаве, заједно са другим областима законског регулисања (на примјер, питања царина и девизне контроле) су предмет прегледа и контрола од више овлашћених органа којима је законом омогућено прописивање јако строгих казни и затезних камата.

Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Друштва могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнијетога, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Друштву може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. У складу са Законом о Пореској управи Републике Српске, период застарјелости пореске обавезе је 5 година. То практично значи да пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од 5 година од тренутка када је обавеза настала. Ове чињенице утичу да порески ризик у Републици Српској и Босни и Херцеговини буде значајнији од оног у земљама са развијенијим пореским системом.

4.33. Девизни курсеви

<i>Валута</i>	<i>31.децембар 2008.</i>	<i>31.децембар 2007.</i>
ЕУРО	1,95583	1,95583
Амерички долар	1,38731	1,33122
Швајцарски франак	1,30711	1,17793

4.34. Стање и структура улагања

- ГАРАНТНОГ ФОНДА ЗА ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА-

<i>Намјена улагања</i>	<i>Дозвољени %</i>	<i>Остварени износ</i>	<i>Остварени %</i>
Имовина за покриће тех. резер. Улагање сред.1/3 гарантног фонда Некретнине и друга стварна права на некретнини (право грађења , право служности) улагања у једну , односно више некретнина које су међусобно повезане тако да чине једну цјелину - макс. 20%	неограничено		
Улагања у депозите и кредите из тачке 11.члана 4.Правилника у једну банку не смију прелазити 20%	макс.- нежи.осиг.40%	1.000.000	100,00 %

- ГАРАНТНОГ ФОНДА ЗА НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА-

<i>Намјена улагања</i>	<i>Дозвољени %</i>	<i>Остварени износ</i>	<i>Остварени %</i>
Имовина за покриће тех. резер. Улагање сред.1/3 гарантног фонда Некретнине и друга стварна права на некретнини (право грађења , право служности) улагања у једну , односно више некретнина које су међусобно повезане тако да чине једну цјелину - макс. 20%	неограничено		
Улагања у депозите и кредите из тачке 11.члана 4.Правилника у једну банку не смију прелазити 20%	макс.- нежи.осиг.40%	1.112.844	60,78 %
Недостаје		553.822	39,22 %

Како Друштво располаже са 6.122.845 КМ депонованих средстава осигурања код банака и уложених акција , то му за покриће ненамјенских депоновања средстава осигурања и 1/3 гарантних фондова недостаје 553.822 КМ.

-ТЕХНИЧКИХ РЕЗЕРВИ -

На дан 31.децембра 2008.године , стање и структура улагања средстава техничких резерви према Мишљењу овлашћеног актуара Друштва је следећа:

<i>Намјена улагања</i>	<i>Дозвољени %</i>	<i>Остварени износ</i>	<i>Остварени %</i>
Имовина за покриће техничких резерви	100%		
Акције са којима се тргује на орг.тржишту харт.од вриј.у БиХ или земљи чланици ЕУ(исти емитент највише 5%)	макс.30%		
Некретнине и друга стварна права на некретнини (право грађења , право служности) улагања у једну , односно више некретнина које су међусобно повезане тако да чине једну цјелину – највише 10%	макс.20%		
Улагања у депозите и кредите из тачке 11.члана 4.Правилника у једну банку не смију прелазити 10%	макс.30%		
Недостаје		10.930.237,95	100%

Техничке резерве у износу од 10.930.238 КМ Друштво не може покрити.

4.35. Основни показатељи пословања

- БИЛАНС СТАЊА -

Опис	31.12.2008	31.12.2007	Индекс 2008/2007
АКТИВА			
Основна средства и нематеријална улагања	10.046.686	9.904.532	101,44%
Улагања у повезана, придружена и остала лица	1.000.807	1.118.438	89,48%
Улагања у некретнине	1.229.229	0	
Материјал	362	699	51,79%
Готовина на рачунима и у благајни	851.413	4.492.714	18,95%
Потраживања по основу премије неживотних осигурања	4.142.935	3.664.194	113,07%
Остала потраживања и краткорочни пласмани	6.201.414	1.338.490	463,31%
Активна временска разграничења	3.570.530	2.671.002	133,68%
УКУПНО АКТИВА	27.043.377	23.190.069	116,62%
ПАСИВА			
Акцијски капитал	8.388.600	5.728.600	146,43%
Ревалоризационе резерве	535.647	0	
Законске резерве	2.991.192	2.253.564	132,73%
Нераспоређени добитак текуће године	0	737.630	
Губитак текуће године	-1.227.682		
Дугорочна резервисања	139.233	500.270	27,83%
Дугорочне обавезе	2.463	10.289	23,94%
Добављачи	738.924	378.416	195,27%
Остале обавезе из пословања	225.752	122.931	183,64%
Обавезе по премијама реосигурања неживотних осигурања	476.330	194.732	244,61%
Обавезе за зараде, порезе, доприносе и друге обавезе	361.871	348.524	103,83%
Пасивна временска разграничења	1.764	0	
Резервисања за преносне премије неживотно осигурање	10.082.485	8.768.906	114,98%
Резервисања за штете неживотно осигурање	4.130.848	4.072.468	101,43%
Остала краткорочна резервисања	195.949	73.739	265,73%
УКУПНО ПАСИВА	27.043.377	23.190.069	116,62%

Из претходно изложене табеле Биланса стања је видљиво да је укупна имовина Друштва, у односу на 2007. годину, повећана за 16,62 %.

Најзначајнији утицај на повећање укупне имовине је имало повећање Потраживања за премије (13,07%), осталих потраживања и краткорочни пласмани (363,31%) и активних временских разграничења (33,68%), док се најзначајније смањење имовинских позиција односи на смањења Готовине и готовинских еквивалената за око 80 %.

Из наведеног се да закључити да руководство Друштва, током 2008. године није водило рачуна да, смањењем, односно наплатом ризичних дијелова имовине преусмјери средства ризичних имовинских позиција у имовинске позиције са задовољавајућим степеном ликвидности и најмањим могућим ризиком .

Највећи утицај на пораст извора средстава Друштва је имао пораст Акцијског капитала (46,43%), те пораст обавеза према добављачима (95,27%) и обавеза по премијама реосигурања (144,61%)

Друштво при пословању средствима осигурања обезбјеђује исплативост, односно тржишност којима се не угрожава њихова реална вриједност, те обезбјеђује да приноси на та улагања буду најмање у висини просјечне камате на тржишту.

Поред наведеног, руководство Друштва је извршило процјену ризичности дијела имовинских позиција и извршило, путем исправке вриједности, свођење позиција на реалну вриједност за коју може очекивати приливе у будућим периодима. Међутим, тиме није елиминисан највећи дио ризика од обезвријеђености имовинских позиција.

У погледу израчунавања техничких резерви, Друштво није промијенило метод израчуна, али је, заједно са актуаром Друштва, посветило значајну пажњу усклађивању са важећим законским и другим прописима.

Сви израчуни су у пословним књигама евидентирани и усклађени са упутствима и израчунима које је наложио актуар Друштва.

- БИЛАНС УСПЈЕХА -

ТЕХНИЧКИ БИЛАНС	2008	2007	<i>Индекс 2008/2007</i>
Фактурисана премија осигурања и саосигурања	20.993.953	19.281.956	108.88%
Промјене преносне премије	-1.335.985	-3.815.195	35.02%
Приходи од премија осигурања и саосигурања	19.657.968	15.466.761	127.10%
Ликвидиране штете из осигурања и саосигурања	-7.590.222	-5.372.899	141.27%
Промјене у резервама за неисплаћене штете	-2.568.454	-2.763.574	92.94%
Бруто расходи из исплате штета	-710.139		
Остале техничке резерве	2.761.777	2.347.659	117.64%
Трошкови поврата премија	-152.703		
Провизија	-1.198.107	-1.430.775	83.74%
Остали трошкови спровођења осигурања	-9.740.449	-9.558.673	101.90%
Остали технички приходи	432.760	968.236	44.70%
Остали технички расходи	-1.778.829	-250.135	711.15%
Бруто технички резултат	-886.398	-593.400	149.38%
Расходи по основу премије реосигурања и ретроцесија	-478.278	-403.153	118.63%
Приходи од учешћа у накнади штета реосигурања и ретроцесија		8.165	0.00%
Технички резултат	-1.364.676	-988.388	138.07%
НЕТЕХНИЧКИ БИЛАНС			
Финансијски приходи	227.326	60.288	377.07%
Финансијски расходи	-165.511	-48.332	342.45%
Добит на основу продаје сталне имовине		914	0.00%
Губитак по основу продаје сталне имовине		-11.251	0.00%
Резултат редовне активности	-1.302.861	-986.769	132.03%
Остали нетехнички приходи	361.532	1.847.329	19.57%
Остали нетехнички расходи	-184.875		
БРУТО ДОБИТ	-1.126.203	860.560	-130.87%
ТЕКУЋИ И ОДЛОЖЕНИ ПОРЕЗ НА ДОБИТ	-101.479	-122.931	82.55%
НЕТО ДОБИТ	-1.227.682	737.629	-166.44%

Укупни приходи остварени од фактурисане премије су повећани, у односу на 2007. годину, за 8,88 %.

Најзначајнији раст у расходима је забиљежен код ликвидираних штета осигурања и реосигурања (41,27%) и осталих техничких расхода (611,15%).

Као и претходне године, Друштво је остварило негативан технички резултат, на који је највише утицао веома висок износ осталих техничких расхода у 2008. години, који се односе на исправку вриједности потраживања. Ови расходи су битно утицали и на коначан губитак периода.

Укупни трошкови прибаве осигурања нису имали значајније промјене, што је у сагласности са незнатним промјенама прихода од премија.

- БИЛАНС ТОКОВА ГОТОВИНЕ -

<i>Опис</i>	<i>2008</i>	<i>2007</i>	<i>Пројена 2008/2007</i>
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ			
Нето прилив (одлив) готовине из пословних активности	131.205	3.304.977	(3.173.772)
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА			
Нето прилив (одлив) готовине из активности инвестирања	(6.432.506)	30.505	(6.463.011)
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА			
Нето прилив (одлив) готовине из актив, финансирања	2.660.000	(88.599)	2.748.599
УКУПНИ НЕТО ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ	22.746.613	22.329.477	417.136
УКУПНИ НЕТО ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ	26.387.914	19.082.594	7.305.320
НЕТО ПРИЛИВ (ОДЛИВ) ГОТОВИНЕ	(3.641.301)	3.246.883	(6.888.184)
ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ	4.492.714	1.246.435	3.246.279
ПОЗИТИВНЕ (НЕГАТИВНЕ) КУРСНЕ РАЗЛИКЕ		(604)	604
ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	851.413	4.492.714	(3.641.301)

Из претходно изложених података видљиво је да је Друштво током 2008. године значајно смањило способност генерисања готовине из пословних активности и да не располаже у сваком тренутку са довољно готовине за измирење свих доспјелих обавеза, због чега је извршило обезбјеђење додатног прилива емисијом акција.

Ипак, забиљежено је значајно смањење готовине на крају периода, што би требало указивати на реалну високу изложеност ризику неликвидности.

- ОСТАЛИ ПОКАЗАТЕЉИ -

Продуктивност		2008	2007
<u>Број уговора у осигурању</u>	=	768	798
<u>Број запослених на пословима прибаве осигурања</u>			
Економичност			
<u>Трошкови спровођења осигурања</u>	=	0,56	0,71
<u>Приходи од премија осигурања</u>			
Рентабилност			
<u>Накнада штете + трошкови спровођења осигурања</u>	=	1,11	1,24
<u>Приходи од премија осигурања</u>			
Ликвидност			
- <u>Први степен</u>			
<u>Готовина + готовински еквиваленти</u>	=	0,47	4,30
<u>Краткорочне обавезе</u>			
- <u>Други степен</u>			
<u>Обртна имовина - залихе</u>	=	6,21	10,53
<u>Краткорочне обавезе</u>			
- <u>Трећи степен</u>			
<u>Обртна имовина</u>	=	6,21	10,53
<u>Краткорочне обавезе</u>			
Показатељи финансијске стабилности			
<u>Капитал</u>	=	1,30	1,22
<u>Основна средства</u>			
<u>Капитал</u>	=	0,87	0,95
<u>Стална имовина</u>			
Показатељи поврата на уложено			
РОТА – поврат на имовину			
<u>Бруто добит</u>	=	-0,04	0,04
<u>Укупна средства</u>			
РОЕ – поврат на капитал			
<u>Бруто добит</u>	=	-0,11	0,15
<u>Основни капитал</u>			

Анализом претходно израчунатих показатеља, може се закључити да су значајна погоршања остварена у области ликвидности Друштва и у обезбјеђењу боље финансијске стабилности, у односу на 2007. годину, што није компензирано побољшањем показатеља продуктивности, рентабилности, те се укупно финансијско стање Друштва може оцијенити као значајно лошије у односу на 2007. годину.

Погоршања показатеља поврата улагања су, као што је то и у претходним образложењима наведено, у највећој мјери проузрокована настојањем руководства да сва неопходна резервисања за преносну премију и пријављене и непријављене штете изврши у складу са актуарском праксом.

4.36. Покривеност трошкова пословања режијскин додатком

Друштво је у пословним евиденцијама обезбиједило податке о обрачунатим износима режијског додатка по врстама осигурања:

<i>Опис</i>	<i>Износ 2008.</i>	<i>Износ 2007.</i>
Фактурисана премија осигурања и саосигурања Промјене преносне премије	20.993.953 (1.335.985)	19.281.956 (3.815.195)
Приходи од премија осигурања и саосигурања	19.657.968	15.466.761
Аналитички:		
Дио за превентиву осигурања	177.340	95.389
Дио за техничку премију осигурања	13.583.237	9.607.672
Дио за режијски додаток осигурања	5.897.391	5.763.700

Из наведеног прегледа је видљиво да је укупан режијски додаток за 2007. годину утврђен у износу од **5.763.700 КМ**, у складу са правилима, принципима и поступцима које је Друштво примјенило приликом израчунавања и који су усаглашени са упутствима актуара Друштва.

Из претходно изложених података се може закључити да је покривеност трошкова пословања режијским додатком за 2007. годину свега **52,42%**, јер су трошкови пословања већи од режијског додатка за укупно **5.227.788 КМ**.

Такође, видљиво је да је укупан режијски додаток за 2008. годину утврђен у износу од **5.897.391 КМ**, у складу са правилима, принципима и поступцима које је Друштво примјенило приликом израчунавања и који су усаглашени са упутствима актуара Друштва.

Може се закључити да је покривеност трошкова пословања режијским додатком за 2008. годину свега **54,71%**, јер су трошкови пословања већи од режијског додатка за укупно **4.882.611 КМ**.

4.37. Начин вођења пословних књига и информациони систем

Рачуноводствена функција Друштва је организована тако што се аналитичке евиденције пословања воде по филијалама, а периодично и збирно се уносе у главну књигу која се налази у централи Друштва у Бањој Луци.

Велики број пословних промјена значајно усложњава и успорава евиденцију пословних промјена и израду поузданих финансијских извјештаја на нивоу Друштва који би руководству омогућили правовремено доношење пословних одлука. Доста велика самосталност пословања филијала друштва значајно усложњава дисперзију документације, која је значајна за Друштво као цјелину.

Информациони систем није задовољавајуће поуздан, јер сви аналитички извјештаји о пословним промјенама нису довољно подударни са евиденцијама у главној књизи.

Систем онемогућава накнадно брисање података који су раније унесени. Све исправке се могу вршити искључиво новим налогом методом црвеног и црног сторна.

Међутим, због различитог приступа евиденцији пословних промјена по филијалма, сама евиденција је значајно усложњена, јер се дешава да исте пословне промјене имају различит начин евидентирања у погледу одређивања шифре и назива конта и методе књижења. Такав приступ проузрокује велики број исправки у главној књизи која се накнадно формира у центрالي Друштва.

Поред тога, а због начина преноса података, није омогућен правовремен увид руководства Друштва у аналитичке евиденције од којих, понекад, зависи доношење важних одлука за пословање Друштва.

Због таквог начина, Друштво је приморано запошљавати додатни број радника који, на основу података достављених од стране филијала, израђује мјесечне извјештаје на основу којих руководство на нивоу Друштва доноси пословне одлуке.

Током 2007.године, руководство Друштва је разматрало ова питања и подузело неке активности на рјешавању и рационализацији пословања, као што је доношење одлуке о централизацији и смањењу броја отворених жиро рачуна.

Руководство је током 2008. године приступило инсталацији и развоју новог информационог система који ће значајно побољшати степен ажурности и тачности финансијских информација, што ће дати додатни допринос управљању ризицима у пословању.

Финансијски извјештаји су састављени од стране задовољавајуће стручних и компетентних особа, које посједују довољну неопходну обучености за послове ове врсте.

4.38. Организација Друштва

Друштво послује у девет филијала и централа у Бањој Луци које, својим положајем, покривају читаву територију Републике Српске, а крајем 2008. године отворена је и прва филијала у Федерацији БиХ, односно у Тузли. Филијале се налазе у свим већим градовима и омогућавају доступност читавом тржишту осигурања Републике Српске.

Друштво је, током 2008.године, просјечно запошљавало укупно 193 радника од којих је директно на пословима прибаве осигурања ангажовано 126. Квалификациона структура запослених је следећа:

<i>Стручна спрема</i>	<i>Укупан број запослених</i>	<i>Од тога на пословима осигурања и штета</i>
MP	2	1
BCC	55	31
BHC	24	19
CCC	91	64
HCC	4	0
BK	5	4
KB	12	7
УКУПНО	193	126

Распоред ангажованих радника по филијалама је равномјеран у погледу квалификационе и стручне оспособљености, сагласно потребама и обиму посла.

4.39. Исправност и потпуност додатних/посебних извјештаја Агенцији

Према извјештају добијеном од стране руководства, Друштво је, током 2008.године, достављало Агенцији мјесечне, тромјесечне, полугодишње и годишње извјештаје у складу са законским и подзаконским прописима који регулишу ову област.

Извјештаји су усклађени са Одлуком о извјештајима друштава за осигурање и Правилником о висини и начину улагања средстава друштава за осигурање.

Сви прописани извјештаји су достављени у, за то предвиђеном, року.

Поред наведених, друштво је достављало и извјештаје по посебним захтјевима Агенције, као и периодичне финансијске извјештаје, Извјештај независног ревизора и Извјештај овлашћеног актуара.

Потврђено од стране

„КОСИГ ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ“ а.д.

Директор

Комљеновић Грујо дипл. ецц.